

TOMÁS LÓPEZ PIZCUETA

LOS BIENES DE UN FARMACÉUTICO BARCELONÉS DEL SIGLO XIV: FRANCESC DE CAMP*

I. INTRODUCCIÓN. LA FUENTE.

En las páginas que siguen presentamos una fuente hallada en el Archivo Capitular de Barcelona.¹ Se trata del inventario de un farmacéutico barcelonés, llamado Francesc de Camp, datado en la segunda mitad del siglo XIV, en 1353.

Escrita sobre papel, formando un cuaderno de cuarenta y cinco folios, escritos por las dos caras, su redacción se realizó en el transcurso de siete días, que fueron: jueves, 8; lunes, 12; martes, 13; lunes, 19; jueves, 22; lunes, 26 y martes, 27, y el notario que lo redactó se llamaba Simón de Forest, tal y como queda plasmado en el folio primero: «In posse Simonis de Forest, notarii».

Aunque en el inventario sólo se lee el día y el mes en que fue redactada –pues debido al deterioro sufrido por el paso del tiempo el lugar donde fue escrito y el año se han perdido– una mano posterior escribió como año de su redacción el 1353.

El inventario podría dividirse en dos partes claramente diferenciadas. Tal división no responde a razones de la encuadernación o del mero soporte material de la fuente, sino a su mismo contenido. Desde el folio 1° al 27° se va especificando todo lo referente a la farmacia. Los folios 28 y 29 están en blanco y en el folio 30° empieza a detallar las pertenencias de la vivienda. Tras inventariar los bienes muebles, pasará a dar noticia de todas aquellas posesiones inmuebles.

II. FRANCESC DE CAMP, APOTECARIO.

Pocas son las noticias que tenemos sobre la persona y familia del difunto. Conocemos su profesión: «Die iovis VIII die augusti anno a [Nativitate Domini ...]

* El presente trabajo –resultado del curso de doctorado sobre el hábitat barcelonés bajomedieval impartido por la profesora Carmen Batlle– se ha podido llevar a cabo gracias a la Beca de Formación de Personal Investigador que me fue concedida por el *Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya* en enero de 1990.

1. ACB, Notariado, n° 249.

fuit intemptum presens inventarium bonorum [...] quondam, apothecario, civi Barchinone, per [...] Francisci, quondam».²

También, más adelante se explicita más claramente su oficio, cuando dice: «(...) dicto Ffrancischo de Campo, quondam, apothecario, civi dicte civitatis (...)»³

Su padre se llamaba Ramón: «(...) Raimundi de Campo, quondam, patruí sui (...)»⁴ y el nombre de su mujer era Sancha, como se desprende del siguiente fragmento: «(...) per dominam Sanciam, uxorem dicti Francisci de Campo, (...)»⁵

En cuanto a su lugar de residencia habitual no tenemos más que la siguiente indicación: «Item atrobe e l'alberch en lo qual lo dit defunt abitave, en la plassa de la Palliceria (...)»⁶ Y digo indicación, por el hecho de que en esta época todos aquellos que se dedicaban a un oficio vivían en la misma calle y, de hecho, vivienda y tienda, eran dos unidades que formaban parte de un mismo inmueble. Así lo explica Batlle: «Com era costum a les ciutats medievals, les persones d'un mateix ofici es concentraven en un sol carrer o barri per exercir-lo a la vora l'una de l'altra, i també ho feien els dedicats al mateix art (de més categoria que l'ofici), per exemple els apotecaris. L'lur carrer, el de l'Apotecaria o dels Especiaires o Especiers, era l'anomenat actualment de la Llibreteria, al centre de la ciutat i una de les vies més concorregudes aleshores com ara, ja que portava de la plaça central o de Sant Jaume a la porta nord del recinte fortificat d'època romana, la del Castell Vell del veguer, i a la plaça del mercat fora murs, on l'antiga urbs enllaçava amb el burg o vilanova de Santa Maria del Mar.»⁷

Aunque escasas, estas son todas las noticias que hemos podido entresacar de la fuente acerca de la familia y lugar de residencia de Francisc de Camp.

III. LA FARMACIA.

Tal y como acabamos de decir, el lugar de trabajo y el lugar de residencia eran siempre dos espacios que iban unidos y formaban parte de un mismo inmueble. En el caso que nos ocupa, la fuente no nos explicita la situación de estos lugares, sin embargo es fácil creer que así era, pues tampoco afirma lo contrario.

Tras el encabezamiento, empieza directamente hablando de los diferentes productos farmacéuticos que poseía, dándonos siempre la cantidad de los mismos, bien

2. Fol. 1 rº.

3. Fol. 44 vº.

4. Fol. 1 rº.

5. Fol. 45 rº.

6. Fol. 43 vº.

7. BATLLE i GALLART, C.: *Els apotecaris de Barcelona en el món dels negocis pels volts de 1300*, en «Cuadernos de Historia Económica de Cataluña», XVIII (Barcelona, 1978). pp. 97-98.

en quintales, en libras, arrovas, onzas, o si se trata del papel, en resmas y manos.

Ocho son las habitaciones que hemos hallado, que correspondan a la farmacia. En la mayoría de ellas se ve una especialización de funciones. Cada una de esas habitaciones iba destinada a almacén. Cabe advertir que en algunas de ellas no se especifica nada por lo que podamos llegar a dilucidar la función que aquella estancia tenía. Así, por ejemplo una de estas habitaciones en la fuente se llama «obrador de la carrera».

De algunas de las estancias no se nos dice la situación exacta que tenían dentro de la casa, pero sí que en la mayoría de ellas puede hacerse una composición de lugar, pues a veces se dice si estaba detrás, arriba, abajo, etc. Por ejemplo, la siguiente cámara aparece en el inventario como «la raconera après l'obrador, que es dit pati de pesar.»⁸ Debería ser una estancia pequeña donde el farmacéutico tendría las diferentes balanzas. Cerca de ésta estaba la «botiga major», es decir la tienda propiamente dicha, abierta al público, donde se despachaban los diferentes productos.

Aunque con otras palabras, también se nos da noticia de la existencia de lo que hoy conocemos por «trastienda»: «En l botiga après de la cuyna de vall, (...)»⁹ En esta habitación se guardarán jarras y cántaros con diversos tipos de aceites.

Siguiendo el recorrido que en su día hicieron los escribanos de Simón de Forest, nos adentramos en la «casa de la cuyna del obrador», que se trata de la misma cocina tras la que se hallaba la trastienda. El inventario especifica que esta era la cocina del «obrador», señal que existía otra cocina en la casa, como luego veremos.

En esta cocina además de hallarse diferentes tipos de recipientes como ollas, cazuelas, etc., salta a la vista un complejo aparato, el alambique, que servía para la destilación de los diversos jugos, jarabes, aceites y aguas que luego veremos que tenía en existencias.¹⁰ De la existencia de este aparato se deduce que esta cocina hacía las veces de laboratorio, y en ella se confeccionaban las diversas medicinas y recetas.

Sin solución de continuidad nos hallamos ante tres habitaciones, de las cuales, dos de ellas se encuentran tras el porche y una tercera en el terrado. Estas estancias tenían una función muy concreta. Se trata de «la cambra del paper»¹¹, en donde aparecen diferentes calidades de papel y también una variedad: «paper de Xàtiva», que seguramente era un tipo de papel fabricado en aquella ciudad o según su estilo. «La cambra de la ragalicia»¹² y «La cambra del sucre»¹³ que contiene diversas

8. Fol. 17 vº.

9. Fol. 23 vº.

10. Vid. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

11. Fol. 24 vº.

12. Fol. 24 vº.

13. Fol. 25 rº.

variedades de azúcar, dátiles, canela, cubebas, sales, aceites, aguas, mijo, etc., es decir, las especias, pues no podemos olvidar que al tratar de los farmacéuticos de aquella época «nos encontramos con la dualidad de boticario y especiero».¹⁴

IV. LA VIVIENDA.

Catorce son las habitaciones de las que nos informa el inventario. Al igual que ocurría con las habitaciones de la farmacia, desconocemos su disposición y localización exactas dentro del conjunto del inmueble.

De todas estas cámaras cuatro serían habitaciones-dormitorio, a juzgar por lo que contienen. de hecho el criterio que nos ha llevado a pensar en que fueran dormitorios es la presencia en ellas de camas, cosa que no sucede en el resto de habitaciones. Las restantes se reparten de la siguiente manera: dos oratorios o capillas —uno más grande que el otro—, el comedor, la cocina, la despensa y la bodega. Las restantes cuatro habitaciones son: dos porches o pequeños soportales que, aunque no sean habitaciones estrictamente hablando, sí que se entienden como estancias o lugares con cierta entidad propia. Las otras dos son «una cambra après la casa de menjar»¹⁵ y «una cambra prop lo dit portxe».¹⁶ A juzgar por las cosas que contienen —una jaula, una ballesta, unos sacos, unas estoras, etc.— se deduce que eran más bien «cuartos trasteros», que servían de almacén.

Por su parte, en las habitaciones dormitorio encontramos cortinas, sábanas de diferentes calidades —aunque la mayoría son de lino y otras de cáñamo—, mantas, servilletas, toallas y manteles, entre otras. A los manteles se les llama «tovalles taulas» y generalmente eran de lino. También se nos da noticia de dos «tovalles de li de taule rodone en I pessa».¹⁷ De todas estas ropas, las variedades son muy amplias, pues se combinan tejidos, tamaños y procedencias —hemos hallado «dos tovalles francesas»,¹⁸ cuatro «flassadas d'Aragó»¹⁹ y una «vànova de Cicilia»²⁰ e intentar comentar todas sería tarea interminable.

Otros materiales empleados para la confección de las diferentes ropas de la casa —sábanas, manteles, almohadas, colchas, toallas, etc.— son el algodón, las pajas y la borra, estas dos últimas sobre todo para el relleno de las almohadas y colchones.

14. FERNANDEZ CARRION, M.: *Hospital sevillano del siglo XV: medicamentos, análisis económico*, en «Archivo Hispalense» (1986). p. 41.

15. Fol. 41 rº.

16. Fol. 42 rº.

17. Fol. 36 vº.

18. Fol. 36 vº.

19. Fol. 38 rº.

20. Fol. 30 vº.

Los colores que con más frecuencia aparecen, tanto en ropas como en determinados muebles, son cuatro: el azul, el rojo, el amarillo y el verde. Las fundas de los colchones en muchas ocasiones son listadas o rayadas, combinando el blanco con alguno de estos colores, sobre todo el azul.

También, muchas de estas ropas estaban fabricadas en varias piezas. La fuente se expresa con el término «tela». Algunas tenían dos y también existían de cuatro telas.

Dentro del capítulo referente a la indumentaria, cabe resaltar aquí la «gramalla» o túnica, la «gonella», que era como una veste,²¹ una pequeña capa –«caperó de dona»– que, como su mismo nombre indica, era empleado por las mujeres para ir a caballo o en los fríos días del invierno, un manto para cabalgar y varias cotas. Entre este último tipo de indumentaria cabe destacar una «gramalla de cadins» y una «cota de cadins». El término «cadins» se refiere al hecho de estar fabricadas con lana tejida a imitación de los tejidos ingleses. También llaman la atención una «gramalla de duay» y un «caperó de duay» que, al igual que ocurría antes, el término «duay» hace referencia a una tela procedente de Douai, ciudad francesa del antiguo condado de Flandes. No sabemos si estas ropas fueron importadas de Francia o simplemente fueron confeccionadas al estilo de aquella ciudad, pero el caso es que dejan entrever la buena posición social de este farmacéutico, que posiblemente formaba parte del sector acomodado urbano barcelonés.

Otros objetos variados encontrados por la casa ya en el resto de las habitaciones son tazas doradas, tazas blancas –quizás de porcelana–, seis platos de plata, ocho cucharas de plata, otra cuchara de plata ahumada, candelabros de cobre, lámparas de aceite, una alfabia –vaso de barro cocido para guardar aceite o agua–, varios libros, entre ellos «una vibblia en III volums ab posts e ab claus, ab cubertas vermellas en pergami»,²² copas –algunas doradas–, una aluda o bolsa de cuero conteniendo 783 florines de oro de Aragón.

En el comedor o «case de menjar»²³ encontramos todo tipo de recipientes: paneras, fuentes para servir la carne o el pescado («talladors de fusta»); en la cocina hay una tina («bugader»),²⁴ una espumadera («esbromadora»), morteros «de pera de Gerona», ollas y cántaros de barro, etc. En la bodega encontramos un embudo, una prensa para la uva, «un mul de pel castany», una portadera, que servía para llevar la uva o el vino y algunas otras frutas, un cubo de cobre y algunos otros utensilios para cargar a espaldas de un animal de carga.

Finalmente, tenemos también dos oratorios o capillas «un gran e I altre petit»,²⁵ que tenían imágenes de Jesucristo y de su Madre la Virgen y de otros santos. Nada

21. Vid. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

22. Fol. 33 rº.

23. Fol. 39 vº.

24. Vid. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

25. Fol. 35 vº.

más nos dice de sus dimensiones, disposición y demás rasgos, como si tenía o no altar, bancos, sagrario, etc.

V. EL MOBILIARIO.

No son escasas las noticias que esta fuente nos da acerca del mobiliario de la casa. Exceptuando las camas y somieres que en las habitaciones-dormitorio aparecen, comentaremos brevemente algunos muebles que nos han llamado algo más la atención.

En la habitación del difunto se encontraban tres armarios. De los tres la fuente dice que estaban pintados. En uno de ellos sólo hay sábanas, mientras que en los otros dos hay ropas diversas: las cotas, capas, mantos, toallas y velos.

En esta misma habitación había tres cofres, dos grandes pintados y un tercero algo más pequeño. Uno de los dos grandes contiene ropas diversas: unas capas, unas calzas, una túnica y una cota, mientras que el otro tiene manteles y utensilios relativos al comedor, como platos, tazas, cucharas, copas y hasta un candelabro.

En otra habitación había una caja con patas que contenía sábanas y manteles y una mesa de dos cuerpos.

Otra caja semejante a la dicha anteriormente se encuentra en una pequeña estancia —«cambreta» se nos dice en el inventario— que tendrá almohadones y sábanas y otros objetos metidos en sacos.

Junto a la entrada de la habitación del difunto había un pequeño soportal que tenía un banco, una silla y un armario de dos cuerpos. También junto al armario un pequeño cofre conteniendo sábanas, fundas para almohadas, una camisa, un trozo de trapo rojo y una capa de señora.

En el comedor —o «casa de menjar»— había un banco largo, que posiblemente estaba situado junto a la mesa más grande de la habitación, en la que se reunía la familia para el almuerzo o la cena, una mesa plegable —«taula plegadisse»— u otro asiento, que la fuente no especifica sus características.

Finalmente, en una habitación situada junto a la escalera se hallaba una caja plana con toallas y almohadas.

VI. LOS BIENES INMUEBLES.

Además de lo que hasta ahora hemos venido comentando, Francesc de Camp poseía determinadas posesiones o bienes inmuebles en la ciudad de Barcelona.

El primero de ellos del que tenemos noticia es un albergue que tenía bodega y lo poseía bajo señorío y alodio del monasterio de Santa Eulalia del Campo, a censo de tres morabetinos.

También junto al portal de Junqueras tenía un pajar o establo en el que guardaba veinte quintales de trigo y cebada. El portal de Junqueras corresponde al segundo amurallamiento, que pasaba por la Rambla y daba la vuelta hacia el monasterio de San Pedro de las Puellas.²⁶ El nombre de Junqueras le viene dado por el hecho de que estaba situado junto a un monasterio de religiosas venidas del lugar que lleva su nombre –Junqueras– cerca de Sabadell.²⁷

En la zona de la «Vila Nova de la Mar» poseía un huerto con diversos árboles: «Item I ort ab diverses arbres, lo qual lo dit defunt avie en lo loch apellat la Vila Nova, en alou (...)»²⁸

Otro de los bienes inmuebles es su propio domicilio: «Item atrobe e I alberch, en lo qual lo dit defunt abitave, en la plassa de la Palliceria (...)»²⁹ Dentro de ese terreno poseía además un huerto en franco alodio: «Item atrobam en la dita hereditat I ort demunt contengut ab parets tencat, lo qual lo dit defunt avie e possehia dins los murs nous de Barchinona, en lo loch apellat Vila Nova, en franch alou.»³⁰

También era receptor de diferentes censos que gravaban sobre algunas tierras. Por ejemplo: «Item I censal de VI morabatins en alou, lo qual lo dit defunt rehadia en lo dit loch sobre II orths contigues del dit ort, dels quals fan los hereus e succehidors den Jacme, metge, III morabatins.»³¹

También poseerá en régimen alodial una viña situada «en lo loch apellat Ligalbe».

VII. LOS PRODUCTOS FARMACÉUTICOS.

La primera parte de la fuente –como ya hemos dicho al principio de estas páginas– está dedicada exclusivamente a inventariar todos los productos farmacéuticos: jarabes, hierbas medicinales, colirios, drogas, etc.

La estructura que sigue es constante en todas las páginas que dedica a la farmacia. Acostumbra a indicar el objeto que contiene el producto, el producto en sí y la cantidad.

a) *Los recipientes.*

Diecisiete son los recipientes que hemos encontrado que contienen los diferentes

26. Vid. CARRERAS CANDI, F.: *Geografía General de Catalunya*. Tomo I: La ciutat de Barcelona. Barcelona. p. 340.

27. *Ibid.*, p. 353.

28. Fol. 43 vº.

29. Fol. 43 vº.

30. Fol. 44 rº.

31. Fol. 44 rº.

productos. Por sus diversas características podemos dividirlos en varios grupos. En primer lugar estarían todos aquellos que están destinados a contener líquidos, como aguas, jarabes, aceites, jugos, etc. Así pues, tenemos botellas, barriles, tinajas, jarras, perolos o cazos, cántaros, ... Todos estos solían ser de barro cocido, como las tinajas, las jarras o los cántaros. También eran de barro los perolos, aunque existían de cobre. Pero los barriles eran de madera.

Otro grupo de recipientes eran todos aquellos que se empleaban como bolsas o sacos. Nos referimos, por ejemplo, a las aludas, hechas de piel de cabra y que se empleaban para bolsas, guantes, etc. Los cambines, utensilios fabricados de juncos para pescar peces grandes y que según lo que se desprende de la lectura de la fuente eran también empleados para guardar diversos objetos o productos. Las sarrías, que eran grandes espuestas y que con frecuencia servían para el transporte de productos del campo. Solían emplearse a lomos de caballería. También hay canastos y sacos propiamente dichos.

En tercer y último lugar están las cajas y «marsapanes».³² Estos últimos eran unas cajas empleadas por los farmacéuticos, casi de forma exclusiva, destinados a contener especias y diversos productos de farmacia.³³ Suponemos que tanto las cajas como los «marsapanes» estarían fabricados de madera.

b) *Las cantidades.*

La gran mayoría de los productos farmacéuticos que aparecen en el inventario vienen acompañados por la cantidad que había en existencias.

Así pues, en primer lugar, nos encontramos con las medidas de peso. La más grandes de ellas y que por otra parte aparece en el inventario en contadas ocasiones, es el quintal, que equivale a 41 quilos y medio y está dividido en cuatro arrobas. La arroba equivaldrá a 26 libras, es decir, a 10'400 quilos. Por su parte, la libra —que es de 400 gramos— equivaldrá a 12 onzas.

El otro tipo de medidas son aquellas con las que se contaba el papel y que hoy aún se emplean en determinados lugares. Son las «manos», las «resmas» y las «balas». Una «bala» corresponde a 10 «resmas». La «resma» equivale a 20 manos y una mano a 25 hojas de papel. Estas medidas las hemos encontrado en la «cambra del papel», habitación donde se guardaba el papel para envolver los diversos productos comprados por los clientes.

c) *Los productos farmacéuticos.*

La información que aparece en el inventario acerca de los diversos productos

32. De esta palabra no hemos encontrado su traducción actual al castellano. Por esta razón la encomillamos, dando la versión que nos aparece en la fuente.

33. Vid. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

farmacéuticos y medicamentos es muy rica y abundante. Comentar aquí todos sería una tarea casi inabarcable y, de hecho, este apartado podría suprimirse al haber incluido en el vocabulario muchas explicaciones y definiciones de los mismos.

No obstante esto, vemos conveniente hacer un breve esbozo, debido al interés que pueda suscitar como pequeña aportación a la historia de la farmacia. A pesar de ello, seremos breves, pues tampoco es este el momento de extendernos en esta materia.

Por estas razones, únicamente nos detendremos en aquellas sustancias de las cuales hemos hallado información y que la mayoría de ellas se recogen en el vocabulario, al final de estas páginas.

Como ya hemos dicho antes en páginas anteriores, la profesión del boticario no se limitaba única y exclusivamente a lo que hoy entendemos por farmacéutico, sino que también abarcaba la función de especiero. Por esta razón, en la clasificación que a continuación vamos a exponer encontraremos diversos productos que no tenían una aplicación en la farmacia o en la medicina.

La clasificación a la que acabamos de hacer alusión la hemos confeccionado de un modo arbitrario, intentando separar los materiales en función de su naturaleza, no en cuanto a sus diversas aplicaciones. Así pues, el orden establecido es el siguiente: plantas y hierbas, diversos frutos, ungüentos y especias, aguas, aceites y jarabes y otras sustancias.

– Plantas y hierbas.

La primera planta de la que tenemos noticia acerca de sus aplicaciones en la medicina es la «batafalva», cuyo fruto era empleado como estomacal y se tomaba en forma de infusión. También como remedio a males de estómago se solía tomar el espliego («espígol» en catalán). Así lo explica «Micer Johan» en una de sus recetas: «XXXII. Item per a qui a dolor en lo ventre pren spigol, comins e orengua, polioli e timó e tot sia ben cuyt en bon vi e began calent tant com soferir lo puxqua (...)».³⁴

El espliego, además de emplearse como estomacal –según Alcover–³⁵ también se usaba como remedio casero para enfermedades nerviosas y cerebrales.

También como estomacal se empleaba la manzanilla –«camamilla», dice la fuente.

Un típico ejemplo de hierba empleado tanto para la medicina como para otros fines –como la perfumería en este caso– era el cardamomo. Medicamento era usado como digestivo, diurético y revulsivo.

También, para fines terapéuticos era usada la zeoadria («citovall»), que era una raíz de plantas procedentes de Oriente. Procedente, de igual modo, del Oriente –en

34. MOLINÉ Y BRASÉS, E.: *Receptari de Micer Johan*, en «Boletín de la Academia de Buenas Letras de Barcelona», nº 54, año XIV (1914). p. 333.

35. Vid. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

concreto de la India— era la cubeba, cuyo fruto —semejante al pimiento— se usaba como expectorante y diurético.

El estoraque —igualmente de procedencia oriental— tenía aplicaciones en la medicina y su resina se caracteriza por su olor, suave y persistente.

El plántago —planta de diferentes especies del género *Plantago* — se empleará, junto con otros productos, como elixir para limpiar la boca. Así lo explica el tratado del «Mícer»: «Recepta pera fer una lavament bo pera la boqua. XLVII. Item sia pres lo such del corniceni e del plantatge e del api e verdet e caparós e vinagre e alum cremat de roqua e sien fet engüent be clar e fregue ten sovint la boqua e les dents.»³⁶

Como un componente más de un jarabe destinado «pera guarir persona que aia mala color [e] per sobres del fel estiga groch», se empleaba el ruibarbo,³⁷ que, por otra parte, también se usaba como alimento.³⁸

Otro ejemplo de planta con aplicaciones no exclusivamente medicinales es el sándalo, empleado en tintorería, culinaria y perfumería.

Otras plantas y productos como la aristoloquia y la trementina formaban parte de diversos ungüentos. El «Mícer» nos explica su aplicación en una de sus recetas: «Altre engüent axí pera plagues velles com pera fresques. XLIX. Item sia presa centaure menor e barbena e mille folium anna ab vi blanch tres terroços, trementina .X. onces, çera blanca .VI. onces e màstech, de cascu tres dragmes, let de dona que crie fill tres onces, e sia tot fet engüent.»³⁹

Dentro de este capítulo sobre las diferentes hierbas y plantas medicinales, tenemos un grupo de las cuales no hemos encontrado información acerca de sus aplicaciones, como son el ameo, la balausta, la galanga o el escaramujo, entre otras.

– Diversos frutos.

Incluimos aquí diversos frutos y frutas comestibles, de las que sólo una —al menos que sepamos— tenía aplicaciones médicas. Nos referimos al alfoncigo, que era empleado como galactóforo.

Los otros frutos son la calamita, la granada o el mirabolano, de procedencias diversas, usados sobre todo en la alimentación.

– Ungüentos y especias.

Las diversas combinaciones de productos empleadas para confeccionar los ungüentos y jarabes harían interminable la relación de los mismos y, por ello, nos

36. MOLINÉ Y BRASÉS, E.: *Receptari de Micer Johan*, p. 335.

37. Vid. *Ibid.*, p. 335.

38. Vid. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

39. MOLINÉ Y BRASÉS, E.: *Receptari de Micer Johan*, p. 335.

hemos limitado a comentar sólo dos de ellos, que aparecen tal cual en la fuente.

El primero de ellos es el diacalón, que como explica Alcover, se empleaba para curar heridas, a modo de mercurio-cromo. Además, mezclado con diferentes aguas, con orozú y con lenitivo pectoral, era una típica receta.⁴⁰

El otro ungüento, del que desconocemos sus aplicaciones, era la dialtea.

– Aguas, aceites y jarabes.

Numerosas son las variedades de aguas que registra el inventario. De todas, menos de una, desconocemos sus aplicaciones. Nos referimos al agua rosada, que mezclada con el jarabe de membrillo se utilizaba para el mal de estómago. También en el mismo tratado se recoge una receta en la que se combina el agua rosada y la goma arábiga: « XXXI. Qui auia tel en los huls coga la bretonegua ab aygua e minue les dues parts e sia colat e pren los blanchs dels ous e debat los molt be e traune las cuma e apres sia tot mesclat e fes ne tant que baste per a XXX dies e totes nits mulleles [ab] estopa salat e fes lo coure ab lo seu caldo axí com formigons e menge aço e perdra la dolor e la cessio si aura calentura, ni li dons ui e donali aygua cuyta e methi una lliura de aygua ros e huna onça de bon ermini e dos onces de goma arabigua remulat en la dita aygua e tot mesclat begua daquesta aygua.»⁴¹

Las otras variedades de agua que hemos encontrado son: aguardiente, agua de calabazas, agua de endivia, agua de «crespinell», agua de plantago, agua de madre-selva («gavarrera»), agua de ruda, agua de hinojo, etc.

Las variedades de aceites son mucho menores, y algunos de ellos no tenían aplicaciones en la medicina, como el aceite de lino («oli de llinós») empleado para usos industriales y en la preparación de la pintura al aceite.

Otra variedad es el «oli d'ametlles dolces», que viene a ser lo que el «Mícer» denomina «let de amelles», destinado a «qui a dollor en lo ventre».⁴²

También hemos encontrado el «oli rosat» producido gracias a la cocción de rosas con aceite común y que tenía fines médicos, como nos muestra el «Mícer»: «Engüent molt loable pera refredar plagua. XLIII. Item sia presa de bona ceruza nou onces e fort vinagre .VIII. onces e oli rosat .XVIII. onces e sia mes a coure en una çaçola e coga tant tro lo vi agre sia consumit e romanga loli e vinga a manera despesitut, e es fet.»⁴³

– Otras sustancias.

A modo de «cajón de sastre» incluimos aquí determinadas sustancias emplea-

40. Vid. FERNÁNDEZ CARRION, M.: *Hospital sevillano*, p. 42.

41. MOLINÉ Y BRASÉS, E.: *Receptari de Micer Johan*, pp. 333-334.

42. Vid. *ibid.*, p. 333.

43. MOLINÉ Y BRASÉS, E.: *Receptari de Micer Johan*, p. 335.

das para confeccionar los diferentes preparados. Así pues, tenemos como elementos simples la canela, el alumbre o el azúcar, éste último con algunas de sus variedades: «sucre candi» y «sucre cordellat».⁴⁴

Otras substancias empleadas conjuntamente son la almáciga y la «sanch de dragó»: «A mal de pons e de coreça. XL. Item l que sia bo e fi deparel e fes lo bolir e methi let de cabres e oli rosat en un poch de sanch de dragó e màstech e de aço sia fet critiri e levat en aygua lo més que puya e guara ab deu.»⁴⁵

El espodio, el alcanfor y la atutia –esta última usada como colirio– serán otros de los productos recetados por los médicos y farmacéuticos medievales.

Aunque superficialmente, estas son las informaciones y noticias que hemos podido entresacar de la bibliografía empleada, acerca de los medicamentos y preparados, así como de sus diversas aplicaciones.

VIII. APÉNDICE I: DOCUMENTACIÓN.

(Fol. 1 r).

In posse Simonis de Forest notarii. Die iovis VIII^a die augusti anno a [Nativitate Domini...] fuit intemptum presens inventarium bonorum [...] quondam apothecario civi Barchinone per [...] Ffrancisci quondam.

Die sabbati secunda die Novembris [...] filius et heres dicti Ffrancisci de Campo quondam [...] signo cru+cis hic impresso super et de bonis que fuerunt Raimundi de Campo, quondam, patruí sui que dictum patrem sibi instituit universalem pro testamento quod [...] decetero invenerit aliqua et alia bona que fuerunt dictorum Ffrancisci et Raimundi de Campo, quondam quod mox mitet non fuerint in presenti inventario ut faciet aliud inventarium.

Testes Geraldus Juliani, Valentinus Varde, palliperii, et Petrus Cabanyes, sartor, civis Barchinone.

Primerament l marsapà en que avie goma arabiga qui pesa	III lliures X unçes.
Item l altre marsapà en que avie ^a [...] qui pesave	II lliures.
Item un marsapà en que avie pols d'ansels	I lliura IX unçes.
Item l marsapà de figue d'anses, qui pesa	III lliures.
Item l marsapà en que avie fige de goma dragant, que pesa	VI lliures.

44. Vid. FERNÁNDEZ CARRION, M.: *Hospital sevillano*, p. 41.

45. MOLINÉ Y BRASÉS, E.: *Receptari de Micer Johan*, pp. 333-334.

a Sigue tachado: *II lliures de [...]*

Item I marsapà de galbanum	VI lliures.
Item I marsapà en que avie trebat	lliures IX unçes.
Item I marsà de serapi de serapi	I lliura.
[Item] I marsapà ab flor de garangal	I lliura.

(Fol. 1v).

[...] marsapà de comadragant VIII lliures.	
[...] en que ha [...]	IIII lliures.
[...] que avie spich	lliures X unçes.
Item I marsapà en que avie [...] girofle	lliures VII unçes.
Item I marsapà en que ha canella dolenta	II lliures.
Item I marsà ab gra de poncem agre lliures III unçes.	
Item I marsapà ab ensens	lliures VI unçes
Item I marsapà sanch de dragó sotil	lliures VI unçes.
Item I marsapà de màstech	IIII lliures.
Item I marsà ab gra de codony	I lliura.
Item I marsapà en que ha angelet	V lliures.
Item I marsà de cardamoni	lliures [...]
Item I marsapà en que cubebes domestiques	[...]

(Fol. 2 r).

Item I marsapà en que [...]	[...]
Item I marsapà [...]	[...]
Item I marsapà en que [...]	[...]
Item I marsapà ab cubebas salavatges	lliures III unçes.
Item I marsapà de nous noscades	I lliura III unçes.
Item I marsà de girofle	II lliures mige.
Item I marsapà en que ha mases	lliures I unça.
Item I marsapà ab luertina	lliures X unçes.
Totes les coses demunt dites foren atrobades en lo torn del obrador.	

(Fol. 2 v).

[...] marsapà en que avie [...]	IIII lliures mige.
[Item altre] marsapà en que avie blatse bisantis	VI lliures.
Item altre marsapà en que avie ciurons negres	II lliures.
Item altre marsapà en que avie ciurons vermells	IIII lliures.
Item altre marsapà en que avie salpetra sotil	I lliura.

^b Item altre marsapà de sal gema en que avie	V lliures miga.
Item altre marsapà en que avie sal ermoniach	VI lliures.
Item altre marsapà en que avie batafalva confita	I lliura mige.
Item altre marsapà en que avie lamadruga	I lliura.

(Fol. 3 r).

Item altre marsapà en que avie such de roses	I lliura miga.
Item altre marsapà hon avie sucra cordellat	VI unzes.
Item altre marsapà hon ha sucra candi	II lliures.
Item altre marsapà hon ha dientas	VI unzes.
Item dit isop en I marsapà	IX unzes.
Item I altre marsapà hon ha dit dagrant	I lliura.
Item I pot hon ha sucra rosat	III lliures.
Item I marsapà hon ha sandroll vermell	II lliures.
Item I marsapà hon ha pera sanguini	XIII lliures mige.

(Fol. 3 v).

Item I marsapà hon ha polveres de dientos dit isop dit dragant	I lliura.
Item I marsapà en que ha roga	I lliura mige.
Item I marsapà en que ha lapdanum	III lliures mige.
Item I marsapà en que ha tinyam	I lliura.
Item I marsapà en que ha storachs calamita	III lliures.
Item I marsapà coral blanch	I lliura.
Item I marsapà polls de Xipre	VI lliures.
Item I marsapà matafalca confita	I lliura.
Item I marsapà de riubarber sotill	II lliures III unzes.
Item I marsapà de ros de bota blanch	II lliures.
Item I marsapà de sagi coent	III lliures.

(Fol. 4 r).

Item I marsapà en que ha spodi	II lliures.
Item I marsapà en que ha osos de cor servo	I lliura.
Item un marsapà en que ha pedres amatistes pacons manuts	V lliures.
Item I marsapà en que ha carpo bàlsem	II lliures.

^b En el margen izquierdo: *aquí comensa en P(ere).*

Item I marsapà en que ha poparos
 Item I marsapà en que ha cera verda
 Item I marsapà en que ha cera vermella
 Item I marsapà en que ha civada
 Item I marsapà en que ha gingolí
 Item I marsapà dalcaravia
 Item I marsapà de batafalva

I lliura.
 III lliures.
 III lliures.
 XII lliures.
 VIII lliures.
 VIII lliures.
 V lliures.

(Fol. 4 v).

Item I marsapà de gra de cuchs
 Item I marsapà de mori tort
 Item I marsapà de gra de fonoll
 Item I marsapà de saliantra
 Item I marsapà de nous laves
 Item I marsapà de cascays negres
 Item I pot en que ha jusguiam
 Item I pot de gra de melons
 Item I pot en que avie magna
 Item I pot en que avie gra desparagera

I lliura.
 III lliures.
 I lliura.
 V lliures.
 V lliures mige.
 III unzes ^c
 III lliures.
 IX lliures.
 VI lliures.
 III lliures.

(Fol. 5 r).

Item I pot en que avie síndries
 Item I pot en que avie sitovall
 Item I pot en que avie jusivert salvatga
 Item I pot en que avie millium solis
 Item I pot en que avie gra de murta
 Item I marsapà en que avie gruell de cardamoni
 Item I marsapà en que ha levor canyem
 Item I marsapà de vetza
 Item I pot de fastuchs ab clovelles
 Item I pot en que avie samen d'api
 Item I pot hon ha amellons de seda
 Item I pot ab lavor d'alfavagua

VIII lliures.
 VI lliures.
 I lliura.
 VI lliures.
 II lliures.
 I lliura.
 XIII lliures.
 II lliures.
 VIII lliures.
 VIII lliures.
 III onzes.
 VI onzes.

(Fol. 5 v).

Item I pot de mirabollans

VIII lliures.

c Sigue tachado: II lliures.

Item I pot en que ha destaqua rosi	II lliures.
Item I pot en que ha xanas	VII lliures.
Item I pot en que ha banya de servo cramada	II lliures.
Item I pot de litargo en que ha	XXIII lliures.
Item I pot en que avie sament de plantaga	III lliures.
Item I marsapà en que avie grana	I lliura.
Item I marsapà en que ha cabarras	III unzes.
Item I pot en que avie sament d'indivia	VIII lliures.
Item I pot en que havie sament d'esqueriolla	VIII lliures.

(Fol. 6 r).

Item I pot en que avie sament de verze	VIII ^o lliures.
Item I pot en que avie sament de satossa	VIII lliures.
Item I pot en que avie cost amar	X lliures.
Item I pot en que avie brusch	VI lliures.
Item II pots en que avie sament de malons	XX lliures.
Item I pot en que avie silli	XI lliures.
Item I pot en que avie anacarçs	III unzes.
Item I pot en que avie sament d'esqueriola	II lliures mige.
Item I pot en que avie gra de jusvert	VI lliures mige.
Item I pot en que avie gra de ameos	II lliures mige.
Item I pot de jussiam en que avie	III lliures.

(Fol. 6 v).

Item I marsapà en que avie datills	II lliures.
Item I marsapà en que avie seda de colors	III lliures.
Item I marsapà en que avie tutia de rocha mige	XVIII ^o lliures.
Item I pot en que avie codonys confits	V lliures.
Item I pot en que avie mirabolans citrins	II lliures.
Item I pot en que avie samen de satossa	II lliures.
Item I pot en que avie mirabolans imbrichs	II lliures.
Item I pot en que avie conserva rosada	III lliures.
Item I pot de conserva violada	VI unzes.
Item I pot de conserva de borratges	I lliura.

(Fol. 7 r).

Item I pot en que avie conserve rosada	VI lliures.
Item I pot en que avie truffara serreçovigua	I lliura.

Item III posts en que avie trifa lamanya	XXX lliures.
Item I pot en que avie limonada	VI unçes.
Item I pot en que avie rell de caperis	IIII lliures.
Item I pot en que avie benedicta	X lliures.
Item I pot en que avie grapiga	VI lliures.
Item II pots en que ha madrigat	XII lliures.
Item I ^d en que avie sagi de veltes	IIII lliures mige.
Item I pot en que avie sagi de osos	VI unçes.

(Fol. 7 v).

Item I pot en que avie sagi danet	III unçes.
Item I pot en que avie engüent rasoçriu	VI unçes.
Item II posts en que avie sagi de conills	II lliures.
Item I pot en que avie engüent blanch	V lliures.
Item I pot en que avie anguent fosch	III lliures.
Item II posts en que avie grepia lealtressa	IIII lliures.
Item I pot en que avie engüent rosat	I lliura.
Item I marsapà de que avie gra de melons	II lliures.
Item I marsapà en que avie raell gra de pahonía	VIII lliures.

(Fol. 8 r).

Item I marsapà en que avie turbit manut	II lliures.
Item I marsapà en que avie aristollagia rodona	IIII lliures.
Item I marsapà en que avie lebor negre	II lliures.
Item I marsapans ^e en que avie gançana	III lliures.
Item I marsapà en que avie balastias	II lliures.
Item I marsapà en que avie riubarbe podrit	II lliures.
Item II marsapans en que avie angüent rubeum	IIII lliures.
Item I marsapà en que avie polipodi	II lliures.
Item I marsapà en que avie visch	II lliures.

(Fol. 8 v).

Item I marsapà en que avie cassa ligua dolenta	I lliura.
Item I marsapà en que avie sen de boch de mag	I lliura.
Item I pot en que ha ben	I lliura.

d Sigue tachado: *pot*, e interlineado: *marsapà*.

e Tendría que decir: *marsapà*.

Item I marsapà en que avie sguinant	II lliures.
Item I marsapà en que ha diptamus	VI lliures.
Item I marsapà en que avie aristologia lingua	I lliura.
Item I marsapà en que avie erula	IIII lliures.
Item I marsapà en que avie en corcha	III unçes.
Item I diacalony	XVI lliures.
Item diacalony magnum	XXX lliures.

(Fol. 9 r).

Item anpastres apostalicon	XLVII lliures.
Item anpastres de bogua de ventrell	VII lliures.
Item anpastres Dei gratia	VII lliures.
Item gem servent	VIII lliures.
Item cira cronciu	XIII lliures.
Item marsapans blancs de liura	VI dotzenes.
Item marsapans blancs de miga lliura	IIII dotzenes.
Item marsapans blancs de II lliures	II dotzenes VI
Item marsapans de III unçes	I dotzena.
Item marsapans de VI lliures	XIII.
Item marsapans de III lliures	XVIII.
Item I anpolla d'aygua ros	I lliura.
Item aygue nafa	III lliures.
Item aygue ardent	VI lliures.
Item aygue d'alfraria	II lliures.

(Fol. 9 v).

Item aygue de fonoll	IIII lliures.
Item aygue de carabaçes	II lliures.
Item aygue de donzell	III lliures.
Item aygue d'indivia	IIII lliures.
Item aygue de Ruda	II lliures.
Item aygue de sanch	I lliura.
Item aygue de craspinnell	VI lliures.
Item aygue de plantatga	IIII lliures.
Item aygue de gavarrera	VI unçes.
Item oli mosguassalli	III unçes.
Item ^f oli ^g de guinum	V lliures.

f Sigue tachado: *oli de [...]*

g Sigue tachado: *de sagí.*

Item axarop gelep	III lliures.
Item axarop violat	III lliures.
Item olis comuns violat, rosat, en fer tots olis	XII lliures.

(Fol. 10 r).

Item oli de amelles dolçes	IIII lliures.
Item linguis avis	IIII lliures.
Item mirabolans imblichs	III lliures.
Item mirabolans judichs	XIII lliures.
Item timjam	VI lliures.
Item edula	XX lliures.
Item caperis	VI lliures.
Item sandell vermell	XXX lliures.
Item stagua rossi	XII lliures.
Item sandoll blanc	V lliures.
Item diptamus an I sach	XII lliures.
Item delli an I marsapà	IIII lliures.
Item I marsapà ^b angallot	III unçes XIII lliures.
Item turbit an I caixa	VIII lliures.
Item alboffor	III lliures e mige.
Item samen d'indivia en I sach	XII lliures.

(Fol. 10 v).

Item tamerjudis	III lliures.
Item alum de ploma an I marsapà	XVIII lliures.
Item carabe sotill an I marsapà sotill	VI lliures.
Item I marsapà goma lini	III lliures.
Item capses de taga	XII.
Item aloes sigutri	II roves IIII lliures.
Item sanch de dragó sotill	XVIII lliures.
Item l'agua an I barrill	III roves.
Item persillanes an I barrill	I' rova XXIIII lliures.
Item I marsapà en que ha spodi	XV lliures.
Item soqua de garangall an I marsapà	IIII lliures.
Item I sach que avie foli	VI unçes.
Item I marsapà en que avie sguamonea sotill	XV lliures.

b Interlineado: *en que avie*.i Sigue tachado: *III*.

(Fol. 11 r).

Item I marsapà en que avie sitovall	VI lliures.
Die lune XII ^a die augusti.	
Primerament I ^a servidora de fust gingebra sarioll	IX lliures.
Item I ^a altra servidora de fust en que avie gingebre baladí corcat	VII lliures.
Item I ^a altra servidora de fust en que avie gingebre maqui	X lliures.
Item en I ^a bassina de aram avie pebre	XV lliures.
Item I ^a servidora de fust avie amellon	VII lliures.
Item I servidora ^j avie aruga an pans	VII lliures.

(Fol. 11 v).

Item I ^a bassina de aram en que avie vadrioll	VI lliures VI unçes.
Item I bassina en que avie que era de aram mestaner	II lliures.
Item I ^a bassina de aram en que avie goma arabigua	IIII lliures.
Item I ^a bassina de fust en que avie comí barram	II lliures.
Item I ^a bassina de aram en que avie urxiqua	II lliures.
Item I ^a bassina de aram en que sofrà	XV lliures.
Item I ^a bassina de aram gra d'ànec	II lliures.
Item I ^a servidora de aram en que avie scorssa de bogia	VI unçes.

(Fol. 12 r).

Item I bassina de aram en que avie pera royna	VI lliures.
Item I ^a servidora de fust en que avie arós	XV lliures.
Item I ^a bassina de aram en que avie alum lupay	V lliures.
Item altre bassina de aram avie alum de rocha	IIII lliures.
Item altra bassina de aram avie singrech	^k VI lliures.
Item aygua cuyta an I ^a servidora de fust	III lliures.
Item I bassina de aram avie gra de papagay	V lliures VI unçes.
Item I bassina de fust avie comí	IX lliures.

(Fol. 12 v).

Item sallgema I gram	I rova XII lliures.
----------------------	---------------------

j Interlineado: *de fust*.

k Sigue tachado: X.

Item paper prim I rayma XVIII mans	I rayma XVIII mans.
Item paper gros	I rayma IIII mans.
Item I ladriella de terra argent viu	I lliura III unçes.
Item safrà ¹ en I ^a bassina de aram	VI unçes.
Item I caixa en que avie vermelló	XVIII lliures e mige.
Item I marasapà en que avie ensens alaxandrí	V lliures.
Item I marsapà en que avie gruell de canyell	XX lliures.

(Fol. 13 r).

Item I aluda en que avie indi bagadell	III roves II lliures.
Item I marsapà en que avie ansens del tourís	XXI lliures.
Item ansens net en I caixa alaxandrí	VI roves XIII lliures.
Item I gabia en que avie ansens del taurís net	III roves XIII lliures.
Item I canastell en que ha màstech net	I rova XXI lliures.
Item I caixa en que ha polls d'or piment	III roves XX lliures.
Item I barrill en que avie alum de ploma	II roves XVI lliures.
Item I sach en que avie gra de cuchs	I rova II lliures.

(Fol. 13 v).

Item fastuchs ab cloidella en I barrill	I rova XII lliures.
Item I caixa hon ha orpiment de bona mena	II roves.
Item paper de la forma major	XI mans.
Item en la caixa del safrà avia safrà mercader	I rova X lliures.
Item I sach en que avie canella grossa e sotill	III roves XIII lliures.
Item I sach en que ha gruell de canella	I rova XIII lliures.
Item I sach en que ha flor de romaní	II lliures.
Item erba colera	II lliures.

(Fol. 14 r).

^m Item II marsapans en que ha borray pedra e pasta	I unça VI lliures.
Item I sach en que ha violes	III lliures.
Item I sach en que ha roses	XXX lliures.
Item rafus de sera	X lliures.
Item cera nova	VI lliures mige.
Item I sach en que avie gra de murta	III lliures.

¹ Interlineado: *de cader*.

^m En el margen izquierdo: *tro açí en Pere*.

Item I sach en que ha azzarí
 Item I en que ha flor nenufach
 Item I sach de melliloch
 Item I marsapà de salsa molta
 Item I marsapà ab sabó de losa de València

I rova X lliures.
 XX lliures.
 I rova V lliures.
 I lliura.
 III lliures.

(Fol. 14 v).

Item I marsapà ab verdet
 Item I marsà ab atzaró
 Item en I^a caxa poque avallanes torrades
 Item I^a altra caxa pimiens
 Item I marsà casconada de sucre
 Item I marsapà de casconada de sucre
 Itemⁿ I marsapà vermelló molt
 Item I sach de gruell de gíngebra baladí
 Item I altre sach ab semblant gruell

III lliures.
 I lliura.
 VI lliures mige.
 I lliura.
 I lliura IX.
 VI lliures.
 II lliures.
 XXI lliures.
 VIII lliures.

(Fol. 15 r).

Item I marsapà ab alipta morcana
 Item I barriol de vadriol de evereyó
 Item X pots de gíngebra vert axaropat ab sucre
 Item IX pots de gíngebra vert axaropat de pots de Xipre
 Item regalitia en I cabàs
 Item I barril de millium solis
 Item I borque ab argent viu
 Item I^o ab morritot
 Item I sach en que ha fil de barres

I lliura.
 XIII lliures.
 I rova II lliures.
 XVIII lliures.
 XIII lliures.
 III roves.
 I rova.
 II roves X lliures.
 I rova XII lliures.

(Fol. 15 v).

Item I barril en que avie sement de salzitratge
 Item VII gerras en que avie enfrè totes sabomel
 Item III barrils de blanquet
 Item I sach en ha gíngebra maqui
 Item I sach en que avie gíngebra maqui
 Item I sach en que avie gíngebra baladí corcat

XII lliures.
 VI quintals
 III roves VIII lliures mige.
 XVIII lliures.
 III roves XXII lliures.

n Sigue tachado: *I bur[...]*
 o Interlineado: *sach*.

Item I sach en que avie gingebra baladí	IIII roves XXIIII lliures.
Item II saquets en ha gingebra sarriol	IIII roves.

(Fol. 16 r).

Item I ^a burnia de gingebra vert en suchs de limons	I ^a rova XIII lliures.
--	-----------------------------------

Item I marsapà buyt en que avie II capsetas en la I^a de les quals avie I ampolleta de balsam creu.

¶ Item en I^a caxa gran a manera de tauler avie les robes següens:

Primerament I marsapà en que ha masís	XX lliures.
Item I marsapà en ha cardemoni	XVII lliures.
Item I marsapà sandell moscassalli	XX lliures.
Item I marsà lignum àloe	IIII lliures.

(Fol. 16 v).

Item I marsapà en que ha ambre	VII unçes mige.
Item II marsapans en que avie stamonea fine	XVIII lliures.
Item I marsapà en que ha càmfora	IIII unçes.
Item I marsapà en que ha azur dagre	VIII lliures.
Item I capsas en que ha perles de lecovoris	I lliura VIII unçes.
Item I marsapà de azsènich blanch	XV lliures.
Item I sach ab frudera de cotó	XV lliures.

(Fol. 17 r).

Valen LXXXVIII lliures: Item avie en la dita caxa en I^a aluda CLX florins qui valen. VIII lliures X sous: Item en I sach des menuts.

XIIII lliures: Item I^a caxeta qui està a la taula entre diners manuts e florins.

Item I^a bassina damosquina gran

Item I^a bassina damosquina sotil.

Item I^a coqua, I^a bassina, III liuradors, que pesaren I^a rova II lliures.

Totes les robes demunt dites foren atrobades en lo obrador de la carrera.

(Fol. 17 v).

En I^a racona de après l'obrador que es dit pati de pesar, eran les robes següens:

Primerament I sach de canamàs en que ave pebra	XIII arroves X lliures.
Item entre II sachs pebra	XV arroves XVIII lliures.
Item I sach en que ave pebra	V arroves III lliures.

p Sigue tachado: *item*.

Item I ^a sanalla en que avie ^q ameló	I ^a arrova XXI lliures.
Item I barril en que avie sanigrech vell	IIII arroves.
Item II sachs en que mirabolans satrins	XXV lliures.

(Fol. 18 r).

Item en ' lo bastiment pechs de terre entre grans pots	III dotzenes.
Item I arquibarch de III cases on eran les robes següens:	
Primerament I marsapà a que nous noscades	XIII lliures.
Item I marsà ab spich	II lliures.
Item I marsapà en que ha ^s masís	I lliura.
Item I marsapà ab cubebas domèstiques	VII lliures VI unçes.
Item I marsapà ab girofle	XXX lliures.
Item I sach en que garengal	IIII lliures.
Item nous d'indies VI pessas.	

(Fol. 18 v).

Item I ^a aluda en que pebra lonch	XXII lliures.
Item I ^a capsà ab cardemoni	I lliura IX unçes.
' Item alum lupay roig XVI sachs	XCVIII roves.
Item rayina ab CII sarries	V quintals.
Item I ^o en que ha gra de papagall	VIII roves.
Item fill den Palomar	III roves.
Item I sach en que ha alum	IIII roves.
Item noxada V pans	I rova XIX lliures.
Item VI barrills de blanquet	XVIII roves.
Item pans de vadioll en II barrills	V roves IIII lliures.

(Fol. 19 r).

Item brafill colomí e salvatga	IIII roves VII lliures.
Item I saquet abemellon amargant	I rova.
Item I sach ab cotó mapàs	XXIII lliures.

q Sigue tachado: *ames*.

r Interlinado: *I*.

s Sigue tachado: *marsà*.

t Nota margen izquierdo: *açí comensa en P(ere)*.

u Sigue tachado: *bota*, e intelinado: *carratell*.

Item I barill ab litarga gros	II roves.
Item I barrill ab citovall	mige rova.
Item I marsapà ab fonoll lo gra	III roves II lliures.
Item I barrill e I ^a sanaya ab litarga prim	III roves III lliures.
Item I ^a bornia en que ha gíngebra vert ab such de limons	III roves III lliures.
Item II romanes calstones	són III.

(Fol. 19 v).

En la botiga major:	
Primerament fustet	LXIII roves.
Item corall blanch an I cabàs	I rova.
Item goma dragant sotil	I rova.
Item reyna de pi en I ganbí	III roves III lliures.
Item visch en I ganbí	VIII lliures.
Item I ^a cabàs en que ha galbanum	II roves e mige.
Item I barill en que ha balanes	VIII lliures.
Item I barrill sumach	II roves I lliura.
Item sabó de Xipra an I marsapà	XIII lliures.

(Fol. 20 r).

Item sarapi a I marsapà	I rova I lliura.
Item un altre marsapà serapi	II roves X lliures.
Item I barrill en que ha laddomium	III roves I lliura.
Item I sanaya en que ha pans de aruga	VI lliures.
Item III sachs ab gíngolí	XXXIII roves I lliura.
Item VI pans e mig de çera	XVI roves III lliures.
Item scorsa de bogia an I ^a sanaya	III lliures.
Item III sachs de comí	LXV roves.
Item I ^a alfabia ab gíngolí	III roves.
Item batafalva en II sachs	II roves e mige.

(Fol. 20 v).

Item I sach en que ha alcarulla	XI roves II lliures.
Item I ganbí en que ha agarí	III roves III lliures.
Item çena a I sach	XIII lliures III onzes.

Item I sach en que avie [...]
 Item goma aràbiga en I jambí
 * Item seffrà en II caxes

Item I^a bota en que ha comí bairam
 Item I^a bota ab gra d'ànet
 Item I barrill en que ha sumach

(Fol. 21 r).

Item I^a bota e I^a caxa de sabó de losa de València
 Item II jambins d'ortxiua
 Item II jambins en que ha aygua cuyta
 Item I jambí en que ha calafònia
 Item I jambí en que avie pervina
 Item I barrill ab pols d'antelas
 Item II costals e mig d'arrós
 Item I sach en que avie classa

(Fol. 21 v).

Item II barrils ab bolarmini
 Item I^a alfàbia cruell d'ansens
 Item I^a sanalla ab gra de saliadre
 Item I^a sanalla ab gra de síndries
 Item II barrils de vadriol
 Item II alfàbies de pols d'ansens
 Item IIII odres de verdet
 Item I sach en que ave [...]

(Fol. 22 r).

Item I^a alcolla, II olles de greix de poch frest mige.
 Item II barrils de sofre viu
 Item I barril en que avie sofre viu
 Item IIII sachs de alum de roqua
 Item I sach en que avie moscaya
 Item I barril tarquobalsam cercat
 Item cassa fistela

III roves IIII lliures.
 VI roves III lliures.
 XXXXVIII roves VI lliures
 VI unçes.
 V roves XVIII lliures.
 IIII roves VIII lliures.
 XIII lliures.

XVIII roves XVII lliures.
 XX roves III lliures.
 V roves e mige.
 II roves V lliures.
 V roves XIX lliures.
 I rova XX lliures.
 XXX arroves.
 II arroves III.

IX quintals IIII lliures.
 VI arroves V lliures.
 VI lliures.
 X lliures mige.
 VI quintals e mig.
 XV arroves.
 XII arroves VIII lliures.
 XVIII lliures.

I arrova XXV lliures
 XVI arroves V lliures.
 IIII arroves.
 XXIII arroves XXIII lliures.
 VIII roves III lliures.
 II arroves II lliures.
 I arrova II lliures.

x En el margen izquierdo: VI lliures X sous.

(Fol. 22 v).

Item XXIII gerres de sabomel de forma mijane en que havie net XXII quintals e mig.	
Item I ^a alfàbia en que avie dialtea	II arroves II lliures.
Item I ^a alfàbia en avie [...] pa	I arrova XI lliures.
Item I ^a alfàbia en que avie papelion	I arrova VI lliures.
Item I ^a alfàbia en que avie engüent Aragó	XVIII lliures.
Item I ^a altre en que ha engüent merciatol	XXVI lliures.
Item mantega sotil	I arrova II lliures.
Item cabassos sants	XIII.

(Fol. 23 r).

Item cabassos delivella	XVIII.
Item III mertes de coure petits qui pesaren	II arroves X lliures.
Item lo morter manual de la porta	II arroves IX lliures.
Item I morter major de coure qui pesa	XI arroves X lliures.
Item altre mortery qui pesa	VII roves III lliures.
Item altre morter de coure qui pesa	III arroves XV lliures.
Item VIII mans de morters qui pesaren	III arroves e X lliures.

(Fol. 23 v).

En I botiga après de la cuyna de vall. Dimarts a XIII de agoust.	
^a Primerament I ^a gerra ab tramantina	V roves.
Item II cantes de mel	III roves.
Item oli de lor en tres gerres	VIII roves III lliures.
Item V gerres de oli de linós	XVI roves XVII lliures.
Item I gerra de oli de linós	II roves III lliures.
Item I ^a gerra de oli de gingebre	I rova V lliures.

En la casa de la cuyna del obrador.	
Primerament I ^a salsera de datills confits	XII lliures.
Item nous confites en II gerres ab la mall	III roves II lliures.

(Fol. 24 r).

Item I portadora de conserve de torogant	XX lliures.
--	-------------

y Interlineado: *de coure*.z En el margen izquierdo: *açí comensa en P(ere)*.

Item II salçeres ab conserve de arugà	XVIII lliures.
Item I cànter e an I ^a alcolla arop de mores	XX lliures.
Item bramadora clossa	IIs
Item IIII alambichs ab les casselles de aram e les cuberts de plom petits	IIII.
Item I paroll gran qui pesa	I rova VIII lliures.
Item I paroll gran qui pesa	I rova II lliures.
Item II parolls grans qui pesan	I rova XIII lliures.
Item II parolls petits qui pesan	I rova II lliures.
Item IIII parolls petits qui pesaren	I rova XII lliures.
Item II cases grans qui pesaren	XIIII lliures.

(Fol. 24 v).

En la cambra del paper après del portxo.	
Primerament paper prim ^{aa} són XVII raymes	II balles.
Item paper prim	VIII raymes.
Item paper sotill	XIII raymes.
Item paper de Xàtiva	VII raymes.
Item paper esguinsat ho per sguinsar	XV raymes.
Item paper prim	I rayma.

En la cambra de la ragalicia après del dit portxo:	
Primerament I ^a sagna de ragalicia	VI roves mige.
Item violles en I sach	II roves.
Item adzarí a I sach	I rova.

(Fol. 25 r).

En la cambra del sucre, qui es al terrat:	
Primerament I marsapà en que avie sucre cordellat sotill	VI lliures.
Item I altre marsapà en que avie sucre cordellat bo e bell	VI lliures.
Item I ^a caixa en que ha polls de Xipra sotill	XIII roves.
Item polls de Xipra ^{bb} en I ^a caixa	III roves XX lliures.
Item polls de Xipra cominall	V roves XX lliures.
Item sucre candi net	IIII roves XV lliures.
Item cassonada de sucre domesqui sclafat	I rova X lliures.

aa Sigue tachado: *qui*.

bb Sigue tachado: *sotill cominall*, e interlinado: *bella*.

Item III salcreres en que avie conserva rossada
 Item XVII olles en que avie sucre d'alles

(Fol. 25 v).

Item cassonada de sucre domesqui
 Item sucra domesqui sotill entre II sanalles
 Item sucre domesqui bell en II sanayes
 Item casonada en polls de moguarra e de domesqui mesclat, per tot
 Item sucre moguarra I^a pessada
 Item sucra moguarra ^{cc} altra pessada
 Item datills de domo, I pessada
 Item altra pessada de datills de domo
 Item cubebes salvatges
 Item sallpetra an I cossí petit de terra

(Fol. 26 r).

Item canella miganerca
 Item canella bona
 Item I^a sarria ab pans de aruga
 Item I ganbí ab sallgema
 Item I pimantera en que ha aygua ros
 Item I^a citria ab oli de gavarrera
 Item oli de liri an I citria
 Item oli rossat en I citria
 Item oli de camamila en I^a citria
 Item oli violat en I^a citria

(Fol. 26 v).

Item aygua de carabçes, I barrall
 Item aygua de romaní en I^a ampolla
 Item mill rosat colat en anpolla
 Item aygua d'erboçes en III anpolles
 Item aygua de fonoll en I anpolla
 Item aygua de ruda an I anpolla

III roves III lliures.
 XVI roves III lliures.

III roves XVII lliures.
 VIII° roves II lliures.
 VI roves I lliura.

III roves.
 VI roves XXIII lliures.
 III roves VIII lliures.
 V roves V lliures.
 III roves III lliures.
 V roves.
 II roves III lliures.

III roves XV lliures.
 V roves X lliures.
 V roves III lliures.
 XII roves XIII lliures.
 III lliures.
 VI lliures.
 VIII lliures.
 XII lliures.
 VI lliures.
 VII lliures.

X lliures.
 II lliures.
 VI lliures.
 VIII lliures.
 V lliures.
 II lliures.

Item aygua d'indivia an I anpolla	IIII lliures.
^{dd} Item such de roses an I anpolla	IIII lliures.

(Fol. 27 r).

Item vi de magranes an III anpolles	X lliures.
Item cassonada de domesqui dolenta	II roves XXV lliures.
Item II tayolles de fusta guarides ab cordes de cànem	II.
Item quintal de peres	II quintals.
Item mig quintal de peres	II miges quintals.
Item roves de ferro	II roves.
Item miga rova de ferro	miga rova.
Item cortons de ferra	III.
Item fferra en lliures I ^a peça	X lliures.
Item II lliures de ferra en I ^a peça	II lliures.
Item II lliures en II peçes de ferra	II lliures.

(Fol. 27 v).

Item II miges lliures de ferra	II miges lliures.
Item unes balances grans.	
Item III balances liurals.	
Item una balansa de II lliures.	
Item dues balances de quintal.	
Item dues balances de unçes.	

^{ee}

(Fol. 28 r). En blanc.

(Fol. 28 v). »

(Fol. 29 r). »

(Fol. 29 v). »

(Fol. 30 r).

Die lune XIX^a die augusti anno predicto.

Primerament en la cambra hon lo dit defunt geya I lit de
V posts ab màrtega ^{ff} e bancal; II matalafs, la I cubert de

^{dd} Sigue tachado: *Item aygua de [...] an I^a ampolla.*

^{ee} Nota margen izquierdo *aquí fina en [Pere?].*

^{ff} Interlineado: *plena de palles.*

draptint, e l'altre de fustam listat; matalafer ab sotane groga e I trevaser^{gg} cubert de fustam listat en lo qual lo dit defunt geia.

Item IIII cortines verts ab lo sobracel qui complexen entre totes a totes parts.

Item en la dita cambre I lit de V posts e ab màrrega plena de palles e ab I bancal de fust e I^a flassade blanca d'Aragó^{hh} e I trevaser cubert de fustam blanch sters.

Item VII quartines la I^a complex a II parts ab sobracel ab senyals del dit defunt e de abre.

Item sobre I armari pintat avie les robes següens:

Primerament I cubri[...] de drap de lí listat de IIs telas.

Item I altre semblant.

Item unes cenalles taulars de poque valor.

Item I^a de scachs de poque valor de IIII telas e quarta.

(Fol. 30 v).

Item I^a vanova de obra de puntas de IIII telas e mige.

Item I^a vanova de bastes de canamàs de III teles.

Item I^a vanova de obra de scachs de V telas de [Li].

Item I vanova oulane de bastes.

Item I^a vanova de bastes de canamàs de III telas.

Item I^a cella cessaresa.

Item I^a vanova de bastes de boque valor de III telas e mige.

Item d'altra vanova de Cicilia fort sotil e poque de III telas de li.

Item I^a vanove de puntas squinsada e be foradada.

Item I^a vanova de bastes squinsada de poqua valor de III telas e mige.

Item I^a vanova prima de obra puntas de li de IIII telas.

Item I^a vanova cuberta de canamàs de bastes de III teles.

Item I^a flassada de borra listada blava.

Item I^a altra flassada de borra listada blava e blanca.

Item II trossos de canamàs qui son IIII canes.

I armari pintat en que eran les robes següens:

Primerament I parell de lansols de li de III teles e mige.

gg Sigue tachado: *ab*.

hh Interlineado: *listada als caps*.

(Fol. 31 r).

- Item altre parell de lansols de li de III teles e mige e en la I ha I forat.
- Item altre parell de lansols de li de III teles e mige.
- Item altre parell de lansols de li de II teles amplers.
- Item altre parell de lansols de li de IIII telas de poque valor.
- Item altre parell de lansols de li de IIII teeles de poque valor.
- Item altre parell de lansols de li de IIII teles de poque valor.
- Item altre parell de lansols de li be squinsats.
- Item altre parell de lansols de li de II telas ampleres de poque valor.
- Item altre parell de lansols de companya de canamàs de III teles.
- Item altre parell de lansols de companya de canamàs de III teles.
- Item altre parell de lansols de companya de canamàs de III telas.
- Item altre parell de lansols de canamàs prim de III telas e mige.

(Fol. 31 v).

- Item altre parell de lansols de li ab randa de II teles amplers ab dostoyos als caps.
- Item altre parell de lansols de camas de companya de III teles.
- Item altre parell de lansols de companya de poque valor be squinsats, III teles.
- Item altre parell de lansols de companya de canamàs de poque valor de II teles e mige.
- Item altre parell de lansols de canamàs de companya la I de III telas e l'altre de II telas de poque valor.
- Item altre parell de lansols squinsats de II teles e mige.
- Item altre parell de lansols de canamàs e II teles e mige.
- Item altre parell de lansols squinsats de II teles e mige.
- Item altre parell de lansols be squinsats de II teles e mige.
- Item altre parell de lansols be squinsats de II teles e mige.
- Item altre parell de lansols " bo, squinsats de II teles e mige.

(Fol. 32 r).

- Item altre parell de lansols de li bo squinsats de II telas ampleres.
- Item I parell de lansols de li de IIII telas be squinsats.
- Item II trosses de lansols squinsats.
- Item II trosses de lansols squinsats.

Item I lansol de ^{jj} li de II teles e mige e miges ampleres be squinsat.
 Item una vanoveta [...] belcar infant de poque valor.
 Item I drap pintat de camàs ab figures qui avie de longuera II canes e ^{kk} palms e mig.

Item sobre I armari pintat avie les robes següens:

Item III farcets ^{ll} grosots del dit defunt.
 Item I farcet prim de drap de li del dit defunt.
 Item II gonells de drap blanch de lana de poque valor.
 Item I cota o polanda de drap mesclat de verví abmm pells de conills.
 Item I cota ardua de drap blau de poque valor.
 Item I gramalla de drap blau florentí ab taffeta vermella listat.
 Item I gramalla de drap scarlatat ab pells de dosses de vays.

(Fol. 32 v).

Item gramalla e cota ardia ⁿⁿ de drap malines de color de pressaster oldanes.
 Item ^{oo} I manto de drap laonat de drap de la terra curt.
 Item I^a gramalla ^{pp} de drap blau scur de spenya.
 Item I^a capa axí com a manto de drap vert de la terra de poqua valor.
 Item I^a cota ardia de drap camallí.
 Item I^a cota fesa donant de drap mesclat ab pell de dosses de conills de poque valor.
 Item I manto fons de bota vermell de drap de la terra.
 Item I manto de cavalcar de dona mesclat.
 Item I gramalla de de dossos de vays squinsada.
 Item I tros de drap blau gros de la terra qui eran II canes.
 Item I scapula de drap vermell gros de la terra qui eran VIII canes.
 Item I^a samarra de drap mesclat de poqua valor.
 Item I^a tros de ^{qq} cadins de burrell gros qui eran de canes, III palms.
 Item I^a tovalola ab alcunes obres ab cabes, la qual lo dit defunt tania com seia e tau-le.

jj Sigue tachado: *canamàs de teles*.

kk Sigue tachado: *III*, e interlineado: *III*.

ll Interlineado: *de li*.

mm Interlineado: *dosses de*.

nn Interlineado: *e gonella*, también interlineado y tachado: *e capa*.

oo Sigue tachado: *III*.

pp Sigue tachado: *blava*.

qq Repetido y tachado: *de*.

(Fol. 33 r).

Item I armari pintat de II tases en que eran les robes següens:

Primerament avie en la I^a case II tovalles " abtas a menjar en taula rodona.

Item IIII tovalles cascú per si listats als caps.

Item I lavacap de homa obrat de sada de poque valor.

Item I vel moatch de poque valor.

Item I cuberter de batiar cubert de sendat barrajat.

Item VI tovallons en I pessol.

Item I saquet en que avie VI liures de li pentinat.

Item mige liure de cotó blau filat.

Item XII capells de homa de drap de li.

Item VIII vel de dona entre cotó e li de poque valor.^{ss}

Item I^a bassina plana qui pesave III lliures.

Item en l'altre case del dit armari:

Primerament I^a vibblia en III veluns ab posts e ab claus ab cubertas vermelhas en pergamí la qual es romans complida.

Item I^a tovallola gran de paster ab listes blaves.

Item III tovallens en I passol.

Item I^a tovalla de companya de poqua valor.

(Fol. 33 v).

Item II tovalles qui tenen.

Item I parell de lansols de II telas amples.

Item I aluda en que avie VIII lliures de li pentinat.

Item I sach en que avie X lliures de fil entre li e stopa capdellat.

Item I^a cuberta de coxí en que avie fill capdellat de stopa IIII lliures.

Item mige lliura cotó filat.

Item I cubertor de batiar cubert de sendat barrejat.

Item I lansonet de batiar infans.

Item II ganbuyes de infans.

Item I^a tovayla ab listes als caps.

Item I^a cuberta de coxí en que I^a lliura de cotó filat gros.

rr Sigue tachado: *ab pa.*

ss Sigue tachado: *Item I bastonet de [...] qui.s diu que val al [...]*

Item I sach en que avie li pentinat, II lliures.
 Item III canes de drap de li prim.
 Item I manil de barber de poqua valor.
 Item I vel de li.

Die jovis XXII die augusti anno predictum.
 " I cofre pintat en que avie les coses següens:
 Primerament I caperó de Duay.
 Item altre capó de drap scarlatat.

(Fol. 34 r).

Item II capons de drap de color de pressager de poque valor.
 Item I capó de drap vermell eula.
 Item I capó de Cadins de ^{uu} color veris.
 Item I capó de Cadins vermells.
 Item una cane e mige de cadins rosats.
 Item II capons ^{vv} de drap blau.
 Item uns punyets de drap groch de dona.
 Item unes calses blaves de Cadins oldanes.
 Item I gramalla de Duay ab pena vayre oldane.
 Item I^a cota de Cadins vermells ab pell de dossos de conills.
 Item I^a gramalla de cadins vermell forrada de taffetà vert.
 Item I cofre semblant del demunt dit.
 Primerament I^a samarra de dona de drap blau forrade de taffeta ab listes d'aur.
 Item I macell de dona de drap morat.
 Item I^a forradora de mantell de taffeta vermell listat.
 Item XII canes de drap de scarlata de grena.
 Item I^a caxie ab peus en que eran les robes següens:
 Primerament IIII coxins blancs ab flochs blancs.
 Item I^a vanova prima de li de puntas de IIII telas.
 Item altra vanova ^{xx} de scachs de li de IIII teles e mige.

(Fol. 34 v).

Item altra vànova prima de li de obra de scachs de IIII telas e mige.
 Item altra vànova prima de li de obra de scachs de V telas.

tt Sigue tachado: *primerament*, e interlineado: *item*.

uu Sigue tachado: *torrs*.

vv Sigue tachado: *blau*.

xx Interlineado: *grosseta*.

Item altra vànova prima de li de obra de puntas de ^{yy} II telas e mige.
 Item altra vànova prima botonada de IIII telas e mige de obra de Xipre.
 Item altra vànova botonada prima de ^{zz} telas e mige de obra de Xipre.
 Item altra vànova de obra puntas prima de V telas.
 Item I cofre poquet vell en que avie les robes següens:
 Primerament I^a capse pintada en que avie I^a cabestra de dona obrat d'or.
 Item I lavacap obrat d'or e de seda de hom.
 Item III tovayoles obrades de seda en partide.
 Item II tovayoles blanques.
 Item IIII canalobres de coure obra de Flandres.
^{aaa} Item I^a ^{bbb} copa ^{ccc} cubertera de d'argent ab armalt al mig, qui pesa XIII onçes e I quart.
 Item altra copa ab cuberter blanch ^{ddd} qui pesa II marchs e I^a unçe

(Fol. 35 r).

Item II taçes daurades ab sengles azmales qui pesaren III marchs II unçes.
 Item II ànaps ab III peus cascun daurats dins qui pesaren II marchs.
 Item II culleres daurades ^{ccc} qui pesaren III unçes e I quart.
 Item I ànap ab III peus daurat dins qui pesa I march o una unçe.
 Item II taçes blanques ab sengles azmalts qui pesaren II marchs meny I quart.
 Item VIII culleres d'argent blanch qui pesaren IIII unçes e mige.
 Item III taces blanques qui pesaren XII onzes e mige.
 Item I pitxer blanch ab I armalt al cuberter qui pesa II marchs III unçes.
 Item II caps de daventera caxells que pesaren II unçes e I quart.
 Item II scudelles d'argent ab orelles que pesaren XI unzes e mige.
 Item VI scudelles d'argent. ^{fff}
 Item VI platers d'argent qui pesaren V marchs II unzes e mige.

(Fol. 35 v).

Item II correges de seda ab platons e caps d'argent, ^{ggg} I^a de dona e altre de homa, que pesaren XIII unçes.

yy Sigue tachado: III telas.

zz Sigue tachado: IIII, e interlineado: V.

aaa En el margen izquierdo: argent.

bbb Sigue tachado: cobe.

ccc Interlineado: daurada.

ddd Interlineado: de sus.

eee Interlineado: ab ausellens.

fff Sigue tachado: e VI plates d'argent qui pesaren, e interlineado: qui pesaren V marchs mige unça.

ggg Interlineado: asmaltats.

Item I oratori gran e I altre petit ab images de mon Senyor Deus e de Madona Sancta Maria e d'altres Sans.

Item I faro de domàs.

Item unes culleres ab son stoig.

Item I^a caxe d'alber plane en que avie les robes següens:

Primerament en I^a hhh: DCCLXXXIII florins d'or d'Aragó.

Item en I saquet de canamàs: VII lliures X sous en diners manuts.

Item I^a tassa daurada ab I armalt al mig ab senyal d'arbre ab II angels qui era den March sa Rovira e es penyora, per: VI lliures V sous.

Item I^a cullera d'argent trencada.

Item en I bancal de lits que demunt es, sol avie les robes següens:

Primerament VIII rovellons per pessas.

Item I^a tovalla de taula e adorn de li.

Item unes tovalles de companye squinsades de stopa.

Item unes tovalles taulas de li noves.

(Fol. 36 r).

Item unes tovalles de stopa.

Item unes tovalles curtes de poque valor.

Item II tovayoles blanques primas de li.

Item I ma de ventalls.

Item I^a spasa ab foure de cuyr negre.

Item I manerès ab forum cubert de cuyr vermell.

Die lune XXVI die augusti.

En I^a reacambra qui es prop la cambre hon lo dit defunt geya, avie les robes següens:

Primerament I^a caxa ab peus en que avie les robes següens:

Primerament I parell de lansols an randa de li de II telas.

Item altre parell de lansols de li de IIII telas.

Item altre parell de lansols de li de IIII telas.

Item altre parell de lansols de li ab randa de II telas.

Item IIII tovalles taulas de li en I^a pessa.

Item III tovalles taulas de li en I^a pessa.

Item II tovalles taulas de li en I^a pessa.

Item II tovalles taulas de li en I^a pessa.

(Fol. 36 v).

- Item I tovalla poque de mige cane.
- Item II tovalles de li de taule rodone de I pessa.
- Item II tovalles franceses primas en I^a pessa.
- Item II tovalles d'estopa en I^a pessa.
- Item II tovalles d'estopa en I^a pessa.
- Item II tovallesⁱⁱⁱ de li en I^a pessa.
- Item II tovalles taulas de li en I^a pessa.
- Item II tovalles taulas de li en I^a pessa.
- Item II tovalles taulars de li en I^a pessa.
- Item II tovalles taulars d'estopa en I^a pessa.
- Item II tovalles francesas en I^a pessa.
- Item II tovallons grans francesos en I^a pessa.
- Item VII towayoles primas en I^a pessa.
- Item VIII towayoles primas en I^a pessa.
- Item VIII towayoles primas listades als caps en I^a pessa.
- Item VIII towayoles primas en I^a pessa.

(Fol 37 r).

- Item XIII tovallons listats als caps de li en I^a pessa.
- Item XII tovallons stopa e li en I^a pessa.
- Item XIII tovallons d'estopa en I^a pessa.
- Item VIII tovallons de li ab daus en I^a pessa.
- Item IIIⁱⁱⁱ tovallons de stopa en I^a pessa.
- Item III axugamans de li en I^a pessa.
- Item II tovallons en I^a pessa.
- Item II towayoles de li e destopa en I^a pessa.
- Item I^a towayola obrada de obra de Sicilia.
- Item I^a towayola ab alcunes obras de seda.
- Item VI canes de drap de li prim de VIII palms d'ample.
- Item VI canes de drap de li prim de VIII palms d'ample.
- Item XI canes de drap de li de^{kkk} VIII palms d'ample.
- Item II capells de sol de dona cuberts de vallut vermell de poque valor.
- Item I lit encaxat ab màrfega plena de palles ab matalaf^{lll} cubert de canamàs ab I

iii Interlineado: *taulas*.

jjj Sigue tachado: *III*.

kkk Sigue tachado: *ampler*.

lll Sigue tachado: *de*.

parell de lansols destopa e I^a flassada d'Aragó oldana blanca ab listes als caps e I travasser cubert de fustam listat blau.

(Fol. 37 v).

Item I^a taula de II posts ab peus en que estaven les robes següens:
 Primerament II matalafs^{mmm} de fustam listat matalafer ab sotanes blaves.
 Item I^a cossera plena de ploma blanca ab llistes blaves.
 Item I matalaf de fustam scatar ab sotana groga.
 Item I matal cubert de fustam matalafer blau e blau aytal de vall com demunt en [...] partida squinsat.
 Item II matalafs cuberts de fustam matalafer ab sotanes grogues.
 Item I matalaf cubert de fustam matalafer ab sotana groga.
 Item III bancols barrajats.
 Item II bancals de diverses colors a senyal del dit defunt.
 Item II bancals vayrats.
 Item III sitis de fustam matalafer aytals de vall com demunt.
 Item III sitis cuberts de fustam matalafer ab sotana groga.
 Item II trevassers cuberts de fustam matalafer de poque valor.

(Fol. 38 r).

Item I tros de capit vell squinsat.
 Item capit en que avi I forat en la I cap.
 Item II cuyrases fesas denant de poque valor, la I^a cuberta de cuyr negre, l'altre de cuyr laonat.
 Item unes de cavaller de poque valor.
 Item IIII flassades d'Aragó ab listes als caps.
 Item I axelo vert en partida arnat e foradat.
 Item cortines de canamàs verdes ab anells.
 Item I^a caxa gran d'alber en la qual avie diverses scriptures e cartes.

Item en I^a cambreta après de la demunt dita en que ⁿⁿⁿ jaen mitatges en que eran les robes següens:

Primerament I lit de posts ab màrfeга ab matalaf cubert de fustam matalafer ab sotana groga ab I parell de lansols de stopa e I^a flassada d'Aragó e I trevasser de fustam.

mmm Interlineado: cuberts.
 nnn Sigue tachado: javen.

Item I^a caxe plana en que les robes següens:
 Primerament I coxí obrat de seda de poque valor.
 Item savanes de dona II ab listes d'or.
 Item I parell de lansols de li ab randa de II telas.
 Item III canes de canamàs.
 Item XIX canes de canamàs prim.

(Fol. 38 v).

Item I sach en que avie XVIII lliures de li no pentinat en masses.
 Item en I saquet en que aví fil blau en capdells III lliures.
 Item I orinal ab son calgues.
 Item I taulas ab taules ab ajugar.
 Item I peu de dabanadora de ferro.
 Item XII recondadors vells.
 Item I^a panera ab cuberta.
 Item I lavacap de ferra.
 Item I canalobre de ferro.
 Item I^a alfàbia nanses.
 Item I^a candalera vella.
 Item II pentinar lana de poque valor.
 Item I rastell de pentinar li.
 Item V parells de cardes velles.
 Item I libre apellar Flos Sanctorum qui no es acabat de poque valor.
 Item I colona de finestra de marbre de obra de Gèrona ab capitells compliment de finestra.

(Fol. 39 r).

Item I^a gran plana buyda.^{ooo}
 Item en I portxet qui es en la entrada de la cambra hon lo dit defunt geya:
 Primerament I banch de fust vell gran.
 Item I^a cadira abte a seura.
 Item I scudet francés.
 Item I panera de poque valor de canyes.
 Item I cove de canyes.
 Item I^a cortina de canamàs de poque valor.
 Item I tros de brando forsa a II palms.

ooo Antes tachado: *Item I^a caxa plana gran en eran les robes següens.*

Item I armari de II coses en que avie II ampolles e I brocal.
 Item II brocals de domas petits.
 Item I cofre vell poquet en que eran les robes següens:
 Primerament I lansol de li squinsat.
 Item I^a camissa al calderes.
 Item II cubertes de coxí poch.
 Item ^{ppp} I caperó de dona de drap blau.
 Item I tros de drap vermell qui bastava a calses de dia.

(Fol. 39 v).

Item mige cane de drap scarlatat de grana.
 Item I altre cofre trencat en que avie unes farines de ferra.
 Item en lo potxo o case de menjar avie les robes següens:
 Primerament I^a bassina abte a rafredar vi.
 Item I^a taula clavellada ^{qqq} ab sos peus de poque valor.
 Item I^a taula plagadisse ab sos peus.
 Item I banch larch.
 Item I cití de fustam listat a sotana blanqua.
 Item I stora stacada de obra de València de poque valor.
 Item I reque de aram gran ab III peus.
 Item II panersals nases apertes a posar pa a taule.
 Item I drap lo qual lo dit defunt feya pintar qui solament era comensat del mestre que exicave.
 Item VIII talladoret de fust de Vanetia.
 Item III talados de obra de València grans.
 Item III scudelles de terra e III taladors.
 Item I ^{rrr} de paper que appellat Gènesi squinsat.
 Item I libre de paper apellat Mater.
 Item II dabanadores de canyes.
 Item I arquibanch vell vuyt de poque valor.
 Item III lansels ab lurs ferres.

(Fol. 40 r).

Die martis XXVII die augusti.

Item en I^a cambre qui és al cap de la escala en que eran les robes següens:
 Primerament I lit depost ab màrfeга plena de palles ab II maralafs, la I de fustam

ppp Sigue tachado: *ca.*

qqq Sigue tachado: *pla[guadisse]*

rrr Interlineado: *libre.*

barrejat e l'altre de canamàs vert.
 Item II travesses blanchs.
 Item I^a conqua de aram.
 Item I bugader na eserpallat.
 Item II morters de marbre de obra de Gerona.
 Item I^a bassina radona abte arreffredar vi.
 Item I broquer vell.
 Item I^a caxe dalber plane en que eran les robes següens:
 Primerament I manil de barber.
 Item XI canes de drap de li ample de VIII palms.
 Item XII canes de drap de li ample de VIII palms.
 Item II tovalles taulars de li stacades las caps en I pessol.
 Item altres II tovalles semblans en I pessol.
 Item XV tovalles de li en I pessol.
 Item IX tovallens en I pessol.
 Item XIII tovayoles blanques en I pessol.

(Fol. 40 v).

Item XII tovajoles blanques en I pessol.
 Item II coxins de partera blanch ab botes de seda de diverses colors als caps.
 Item en la cuyna eran les robes següens:
 Primerament I foga de ferra de III tases.
 Item I bugader de terra enserpallat ab son banch.
 Item II taulers blanchs.
 Item II altres mijanseres.
 Item II altres poquetas.
 Item III ferres de cuyna.
 Item II losses e I^a azbramadora.
 Item III olles de coure de diverses talles.
 Item I^a tassa laxuda.
 Item III parells e I^a giradora.
 Item II caps fogues de menor astes.
 Item III asts de ferra mijanses.
 Item III morters de pera de Gerona.
 Item conqua poqueta.
 Item II guavadores de fust.

(Fol. 41 r).

Item VIII olles de terra entre grans e poques.

Item II cànters de terra.
 Item II dotzenes de scudelles de fust.
 Item I^a dotzena e mige de talladrets de fust.
 Item II talladors grans de fust.
 Item VIII lumaners.
 Item II perelles de ferra.
 Item I^a tassa laxuda.
 Item en I^a cambre après la casa de menjar avie les robes següens:
 Primerament IIII ballestes e I troch.
 Item V paveses partides a senyal del dit defunt.
 Item I^a gàbia de tamiz calandri.
 Item II migs quartans de fust.
 Item en I^a case apellade despensa eran les robes següens:
 Primerament I^a perassa ab son siti.
 Item I^a fornera de II cases en que avie IIII quarteras de farina.
 Item IIII sedassos, la I de les quals és de seda.
 Item IIII posts de portar pa al forn.
 Item I marfà de poque valor.
 Item de I^a casa en que tanien lo pa.

(Fol. 41 v).

Item I ferrós de tres poal del pou.
 Item en I^a cambre com hom puge al terrat.
 Primerament II lits de posts ab màrfegas plenas de palla ab II matalafs cuberts de canamàs blanch.
 Item II trevassers, I listat e altre blanch de poque valor.
 Item I^a vànova bastada grosseta de poque valor.
 Item II parells de lansols de canamàs.
 Item I^a flassada d'Aragó listada als caps.
 Item en I^a altre cambre après d'aquella.
 Item I banch de fust.
 Item unes cuyrasses cubertas de cuyr blanch de poque valor.
 Item I de posts ab màrfega plena de palles.
 Item I matalaf cubert de fustam matalafer ab sotana de canamàs blanch.
 Item I parell de lansols de canamàs.
 Item I^a vànova de poque valor.
 Item I^a flassada d'Aragó ab listes als caps.
 Item I trevasser cubert de fustam blanch.

(Fol. 42 r).

- Item I^a flassada d'Aragó ab listes als caps.
- Item unes cuyrasses cubertes de cuyr groch de poque valor.
- Item I^a caxa vella buyda de poque valor.
- Item I gall ab III parells de gallines.
- Item en lo portxo sobirà del terra eran les robes següens:
- Primerament I^a bota de mona en que avie VI quarteras d'ordi en III quartans.
- Item I^a altra bote de mena en que avie III quartans e mide d'ordi.
- Item II quarteras de carn salada e I sagi.
- Item IX forchs d'ays.
- Item I^a cambiadora de fust.
- Item I brossol de infant.
- Item I^a gàbia de fust de tanir gallines.
- Item I^a bote de mena de V quarteres d'ordi e I quartera.
- Item II serpalleres.
- Item en I^a cambreta prop lo dit portxe eran les robes següens:

(Fol. 42 v).

- Primerament IIII sachs de camàs en que avie XIII quarteras e V quartans de forment gressol.
- Item I sach en que avie I^a quartera e mige de miy.
- Item altre sach en que avie I^a quartera e II quartans de faves.
- Item I^a cella de mol.
- Item IIII librells de liurar vi.
- Item I^a stora de porgar.
- Item I^a stora de obra de València vella.
- Item I sach poch en que avie mige quartera de forment gross.
- Item en I^a casa appellada celler:
- Primerament III botes de mena buydas.
- Item II carratells buyts.
- Item II pimenteres.
- Item Iambut petit.
- Item ^{sss} portadores.
- Item I^a pastera de pesar sucre.
- Item I carratell de poque valor.
- Item I^a premsa.
- Item I mul de pel castany poquet.

sss Sigue tachado: VIII, e interlineado: XV.

(Fol.43 r).

Item I bast de mul.

Item I poal de coure.

Item unes talles de carregar ab cordes.

Item I^a cella de poque valor.

Item II banchs qui estan a la porta.

Item I cayrat de fust.

^{ttt} Item I alberch ab pertinències sues, ab II portals, lo qual lo dit defunt avie a la cort capdal en la qual tanie seller, en lo qual celler avie les botes e cups següens. Lo qual alberch se te por o monastir de Santa Eulàlia del Camp e sots ^{uuu} senyoria i alou seu a cenç de III morabatins, e lo qual alberch compra Bernat Llorens de la parroquia de Sent Gençs de Agudells, segons que en la carta de la compra da quen feta en poder de Simon de Forest notari. Sexto idus martis, anno a Nativitate Domini M^o CCC^oXLVII^o habet et alia melius annarrantur.

Primerament I cup que te entró a LX somades de vanema buyt.

Item altre cup qui tona entró a XXV somades.

Item I^a bote gran qui te entró a XX somades.

Item I^a bote que te entró a XIII somades.

Item altre bote que te entró a XII somades.

Item altre bote qui te entró a X somades.

Item altre bote qui te entró a VIII somades.

Item altre bote qui te VI somades plena de vi.

Item II botes de mena buydes.

Item Iambut gran de tremostar.

(Fol. 43 v).

Item II banchs de cup.

Item sermens seques entró a VI somades.

Item I liball de liurar vi.

Itemambut poch.

Item mesures de terra.

Item I poal de coura.

^{vvv} Item I^a pahisa ab dos portals, que es fora lo Portal de Jonquieres, la qual se te per en Jacme des Puig, mercader, a cenç de II morabatins, en la qual avie entró a XX quintars de palle entre forment e ordi, la qual se te.

^{xxx} Item I ort ab diverses arbres, lo qual lo dit defunt avie en lo loch appellat la Vila

^{ttt} En el margen izquierdo: *del celler de la cort campdal.*

^{uuu} A partir de aquí, y hasta el punto y aparte, en la fuente aparece al final del folio.

^{vvv} En el margen izquierdo: *la pahisa.*

^{xxx} En el margen izquierdo: *l'ort avall contengut.*

Nova, en alou, en lo qual avie entró a XV somades de rabasses de sep.
Item en I^a casa del dit ort en que avie entró a LXX quintàs de lenya de alzina.

Item I^a stales manera.

^{yyy} Item atrobe e I alberch, en lo qual lo dit defunt abitave en la Plassa de la Palliceria e lo qual se partide per lo altar de Sent Climent construit en la esgleya de Santa Maria del Pi, a cenç de XII morabatins. E l'altre partida del dit alberch se te per lo altarem Sancti Bernardi, construit en la esgleya de Sent Anthoni de Santa Clara de Barchinona a cenç de XX

(Fol. 44 r).

morabatins e de LXVI sous VIII diners, segons que en les cartes de les comptes d'aques fetas en poder den Simon de Forest, notari, XIII dies novembris, anno a Nativitate Domini M^o CCC^o LXVII° secundo et alia melius annarrantur.

Item atrobam en la dita hereditat I ort demunt contengut ab parets tencat, lo qual lo dit defunt avie e possehia dins los murs nous de Barchinona, en lo loch appellat Vila Nova, en franch alou.

^{zzz} Item I censal de VI morabatins en alou, lo qual lo dit defunt rehadia en lo dit loch sobre II ortos contigues del dit ort, dels quals fan los hereus o succehidors den Jacme metge, III morabatins. Et los hereus e succehidors den corder II morabatins per II ortos, qui aquí son e los quals ort e morabatins lo dit defunt compra den Ffrancesch Ledó, notari, tudor dels fills den Ffrancesch Sentolira, segons que en les cartes fetas en poder del dit Simon de Forest notari VI° kalendas juli, anno Domini M^o CCC^o quinquagesimo habet et alia melius annarrantur.

^{aaaa} Item dos trossos de terra de vinya plantades, les quals lo dit defunt avie e possehia en lo loch appellat Ligalbe; la I^a de les quals se te per l'altar de Sent Cristòfol, construit en la seu de Barchinona a cenç de III morabatins e sots senyoria e alou seu. E l'altre se te per lo honrat en Jacme Saltzet a cens de II morabatins, sots senyoria e alou de la ^{bbbb} pabordia del mes de setembre de la Canonge de Barchinona, segons que en les cartes de les compres daguen fetas en poder del dit Simon de Forest, notari, XVII° kalendas madii, anno Domini M^o CCC^o octava habet et alia melius annarrantur.

(Fol. 44 v).

Item inveni quoddam publicum instrumentum factum in posse Simonis de Forest,

^{yyy} En el margen izquierdo: *en l'alberch major.*

^{zzz} En el margen izquierdo: *l'ort. VI morabatins en alou.*

^{aaaa} En el margen izquierdo: *de les vinyes de legalba.*

^{bbbb} Sigue tachado: *pap[ordia]*

notarii, Barchinone Quartodecimo Kalendas ffebruarii, anno Domini Millesimo Trecentesimo Quadragesimo sexto, in quo continebatur quod Petrus Alamanii, quondam, mercatoris Barchinone, una cum Domina Eulalia et Bernardono, fratribus ipsorum, vendiderunt Ffrancischo de Campo, quondam, apothecario, civi eiusdem civitatis patri, dicti Silvestri de Campo, quondam, quoddam censuale trium morabeterinorum cum firma fatica dominio et quodlibet alio iure aiusdem quod censuale facit et prestat domina na ciurat haber in civitate Barchinone, in vico vocato den Sabater et tenebat per dictum Ffranschum de Campo, quondam et post per dictum Silvestrum, quondam, ad dictum censum trium morabatinorum solvendorum quolibet anno proprio in festo omnium Sanctorum qui predicta tenet per Elemosinam pauperum Sedis Barchinonensis et per suum prepositum nomine eiusdem et sub dominio et alodio aiusdem prepositure.

Item invenimus plura instrumenta faciencia predicta empcone et specialiter instrumentum apoche et instrumentum possessionis.

Inveni quoddam publicum instrumentum factum in posse dicti Simonis de Forest, notarii dicte civitatis, nonas julii, anno Domini Millesimo Trecentesimo Quadragesimo sexto, in quo continebatur quod Raymundus Felicis pullarius, civis Barchinone, vendidit dicto Ffrancischo de Campo, quondam, apothecario, civi dicte civitatis, totum censuale septem morabatinorum cum firma dominio et quodlibet alio iure eiusdem, quod dictus Raymundus Felicis precipiebat videlicet tres morabatinos in fetso natalis Domini, et in festo Sancti Iohannis, mensis junii residuos quatuor morabatinos super totis illis domibus cum pertinentiis earum habentibus tria portalia, cum aqua ad rigandum quos

(Fol. 45 r).

Bartholomeus de Rivosicho, archaiador, civis dicte civitatis, habet in civitate Barchinone, in carraria mediocri de Sancto Petro et tenet per dictum Silvestrum ut heredem dicti patris sui et ad dictum censum septem morabatinorum qui predicta tener per Guillelmum de Sancto Minatò, civem dicte civitatis, ad censum quatuor morabatinorum solevendorum in festo Sancti Iohannis mensis julii, sub dominio et alodio monasterii Sancti Petri Puellarum, Barchinone.

Item invenimus plura instrumenta faciencia pro ipsa empcone et instrumentum apoche et instrumentum possessionis.

Item inveni quoddam publicum instrumentum factum in posse dicti Simonis de Forest notarii predicti, tercio kalendas junii, anno Domini Millesimo Trecentesimo Quadragesimo Septimo, in quo continebatur quod Azbertus de Vallibus Bernardus de Cortelles et Pericomis Rafardi, quondam presbiteri vendiderunt dicto Ffrancischo de Campo, quondam, patri dicti defuncti quandam peciam terre cum vinea in ea plantata et introitibus et pertinentiis eiusdem, quam dictus defunctus ut heres dicti patris sui habebat et sustinebat in parrochia Sancti Andree de Palomario infra

pertinenciasd mansi adoverii et tenetur per dominam Sanciam, uxorem dicti Ffrancisci de Campo, quondam, ad censum octo solidos Barchinone Solvendorum quolibet anno proprio solvendorum in festo Sancte Marie

(Fol. 45 v).

mensis augusti, qui predicta tenet per Monasterium Sancte Eulalie de Campo, Barchinone, e sub dominio et alodio eiusdem monasterii et per suum venerabilem Priorem nomine eiusdem.

Item inveni plura instrumenta faciencia pro ipsa empcione et instrumentum apoche et instrumentum possessionis.

IX. APÉNDICE II: VOCABULARIO.

AIGUA ROSADA: Aigua de roses. (ALCOVER, I, p. 338).

AIXALO: Teixit de llana que fabricaven a Xaló (Chalons), ciutat de França. (Cast.: chalon). (ALCOVER, I, p. 359).

ALAMBÍ: vid. ALAMBICH.

ALAMBICH (Fol. 24 r): Aparell que serveix a la destilació i es compon essencialment de tres vasos: depòsit encaientidor, capitell on es congria la part evaporada i conducte refrigerador on es condensen les vapors (Cast.: alambique).

Alambí medicinal és l'herba medicinal dita en llatí dragantum. (ALCOVER, I, pp. 404-405).

ALFÀBIA (Fol. 21 v): Vas gran de terra cuita sense anses i amb coll molt curt o sense, que serveix per tenir-hi oli, aigua, etc., i la xuia del porc salada. l'alçada va de 40 cm a l'60 m. (ALCOVER, I, p. 485).

ALUDA (Fol. 35 v): Pell d'ovella o de be, adobada i suavitzada, i que en blanc o colorida s'emprava per fer guants, bosses, folrades de llibre, etc. (Cast.: aluda). (ALCOVER, I, p. 562).

AMEOS (Fol. 6 r): Planta umbel·lífera del gènere *ammi*. (Cast.: ameo). (ALCOVER, I, p. 617).

ANET (Fol. 11 v): Planta de la família de les umbel·líferes. (Cast.: eneldo). (ALCOVER, I, p. 681).

ANGELET (Fol. 1 v): Planta de la família de les compostes: *Centaurea cyanus*. (Cast.: azulejo). Planta de la família de les compostes: *Taraxacum vulgare*. (Cast.: dientes de león). Volta de la flor de card, que volta molt amunt. (Cast.: vilano). (ALCOVER, I, p. 685).

ARISTOLAGIA (Fol. 8 r): Gènere de plantes herbàcies que conté algunes espècies, una de les quals s'anomena en català herba de la marfuga i en València melonera. (Cast.: aristoloquia). (ALCOVER, I, p. 863).

ARROVA: Unitat de pes equivalent a 10'400 quilograms, o sia, 26 lliures. (Cast.: arrova). Es la quarta part d'un quintar. (ALCOVER, II, p. 38).

ATZARO: Planta de la família de les aristolòquiàcies. (Cast.: asaro, hierba tabertera). (ALCOVER, II, p. 138).

AXELÓ (Fol. 38 r): vid. AIXALO.

AYGUA ROS (Fol. 9 r): vid. AIGUA ROSADA.

AZBRAMADORA (Fol. 40 v): vid. ESBROMADORA.

BACINA: vid. BASSINA.

BALA: Conjunt de deu reimes de paper. (ALCOVER, II, p. 219).

BALASTIAS (Fol. 8 r): vid. BALÀUSTRIA.

BALÀUSTRIA: Flor del magraner silvestre. (ALCOVER, II, p. 227).

BALLA (Fol. 24 v): vid. BALA.

BANCAL (Fol. 37 v): Peça de roba pintada de figures, que servia per cobrir bancs o taules. Drap de fil, de llana o de cotó, que serveix per cobrir la pasta que porten al forn dins la pastereta. Peça de drap que servia per cobrir l'albarda o silló en què cavalcaven les senyores. Cobertor de taula. (Cast.: tapete). (ALCOVER, II, p. 259).

BARRIL: Recipient de fusta, de forma cilíndrica més ample d'enmig que de alt i de baix, i que serveix per tenir matèries líquides o sòlides. (Cast.: barril). (ALCOVER, II, p. 328).

BASSINA (Fol. 11 r): Gibrella o plat de metall (Cast.: palangana). Gibrella de metall, amb una mosca semicircular que s'adaptava al coll d'un home, i que serveix per para l'aigua quan l'ensabonen per afaitar-lo o quan li renten la cara després d'afaitat. Recipient fondo on se fan les deposicions excrementícies. (ALCOVER, II, p. 195).

BATAFALUGA: vid. BATAFALVA.

BATAFALVA (Fol. 2 v): Planta de la família de les umbel·líferes. (Cast.: anís). Fruit aromàtic de la dita planta, que s'empra molt per condiments i en infusió com a estomacal. (ALCOVER, II, pp. 362-363).

BOGIA (Fol. 20 r): Planta (bugiot?). Espelma, candela d'estearina o cera blanca. Instrument llarg i flexible de cera, cauxu, etc., que s'introdueix en el cos a fi de llevar obstruccions o de posar-hi medicaments. (ALCOVER, II, p. 720).

BRAMADORA (Fol. 24 r): vid. ESBROMADORA.

BRANDO (Fol. 39 r): Atxa de cera d'un sol ble. (Cast.: blandón). Atxera. Broc amb ble d'una llumenera. (Cast.: mechero). (ALCOVER, II, p. 653).

BRUSC: Planta de la família de les liliàcies: *Ruscus amleatus* L. (Cast.: brusco jusbarba) (ALCOVER, II, p. 702).

BRUSCH (Fol. 6 r): vid. BRUSC.

BUGADER (Fol. 40 r): Cubell o cossí de terra, de fusta o de metall, on posen la roba per passar bugada. (Cast.: tina). (ALCOVER, II, p. 719).

BUGIA: vid. BOGIA.

CALAMITA (Fol. 3 v): Nom d'una varietat exòtica de taronja. (ALCOVER, II, p. 835).

CAMAMILO (Fol. 26 r): vid. CAMAMILLA.

CAMAMILLA: Nom vulgar de diferents espècies de plantes de la família de les compostes, especialment dels gèneres *Matricaria*, *Anthemis* i *Santolina*. Moltes d'aquestes espècies es diuen «manzanilla» en castellà i es prenen per infusió. (ALCOVER, II, pp. 872-873).

CAMELLO: Mescla de llana comuna que serveix per fer el fil d'ordit. (ALCOVER, II, p. 881).

CÀMFORA: Substància sòlida, blanca, d'olor forta i aromàtica, de gust amargant i ardent, que s'obté de l'arbre *laurus camphora* i s'usa molt en medicina. (Cast.: alcanfor.) (ALCOVER, II, p. 882).

CANA: Mida longitudinal que consta de vuit pams i equival aproximadament a un metre i seixanta centímetres. (ALCOVER, II, p. 899).

CAPERO DE DUAY: Cobricap que s'usava antigament, que era alt i acabat en punta, i a vegades s'estenia per avall formant una espècie de capeta que cobria les espatlles i l'esquena. (ALCOVER, II, p. 968). «Duay» era una tela procedent de Douai, ciutat francesa de l'antic comtat de Flandes. (ALCOVER, IV, p. 608).

CAPO DE CADINS: Capelló de la capa pluvial (ALCOVER, II, p. 980). De «cadins» és què estava fet de drap de llana teixit a imitació dels teixits anglesos. (ALCOVER, II, p. 809).

CARDAMOM: vid. CARDAMONI.

CARDEMONI (Fol. 16 r): Planta de la família de les zingiberàcies, que el seu fruit era molt estimat antigament com a perfum, i s'emprava en medicina com a digestiu, diurètic, antiemàtic i revulsiu. (ALCOVER, II, p. 1027).

CARRATELL (Fol. 18 v): Barrill petit que oscil·la entre un càntir i una càrrega de cabuda i serveix principalment per tenir vi. (Cast.: barrilito). (ALCOVER, II, p. 1062).

CARRETELL: vid. CARRATELL.

CELIANDRE: Planta de la família de les umbel·líferes. (Cast.: cilantro). (ALCOVER, III, p. 100).

CITOALL: vid. CITOVALL.

CITOVALL (Fol. 19 r): Arrel de diferents espècies de plantes amomàcies, procedents d'Orient, d'olor de càmfora i gust amargós i picant, que s'empraven antigament en la terapèutica. (Cast.: zeodaria). (ALCOVER, III, p. 175).

COTA (Fol. 32 r): Vestit que portaven els homes i les dones i que arribava des del coll fins a prop dels peus. (Cast.: cota, túnica). (ALCOVER, III, p. 666).

CRASPINELL (Fol. 9 v): vid. CRESPINELL.

CRESPINELL: Planta crassulàcia de diferents espècies del gènere *Sedum*. l'espècie *Sedum altissimum*. (Cast.: uña de gato). l'espècie *Sedum album*. També s'anomena crespinel·l blanc i és una planta que viu per qualsevol lloc, per poca terra que tingui,

sobre les taulades i roques fines, sense terra, no s'hi mor. (ALCOVER, III, p. 727).

CROC: Peça corba que servia per a atreure la corda de la ballesta fins a muntar-la en la nou per parar l'arma. (Cast.: gafa, gancho). (ALCOVER, III, p. 768).

CUBEBAS (Fol. 1 v): Planta de la Índia, de la família de les piperàcies. Fruit d'aquesta planta, semblant a un pebre, usat en medicina com a expectorant i diurètic. (ALCOVER, III, p. 797).

CUIRASSA: Peça d'armadura que protegeix al bust. Revestiment de planxes de ferro o d'acer que protegeix el buc de certs vaixells de guerra, dels carros armats, de certes màquines, etc. Pell gruixada, cuiró. Bossa de cuiró. (ALCOVER, III, p. 824).

CUYRASSES (Fol. 41 v): vid. CUIRASSA.

DEBANADORA (Fol. 39 v): Aparell compost d'una mena de gàbia de barretes o canyes, que té forma lleugerament cònica i serveix per a debanar el fil. (Cast.: devanaderas). (ALCOVER, IV, p. 43).

DIACALON (Fol. 8 v): Cert unguent per a guarir nafres. (Cast.: diacalon). (ALCOVER, IV, p. 399).

DIALTEA (Fol. 22 v): Ungüent que té per principal ingredient l'arrel d'altea. (Cast.: dialtea). (ALCOVER, IV, 403).

ESBROMADORA: Instrument semblant a una cullera rodona, plana i amb foradins, que serveix per a esbromar el brou, el vi, etc. (Cast.: espumadera).

ESCORÇA: - Pell o coberta exterior del tronc i branques de les plantes llenyoses. (Cast.: corteza). Corfa, coberta exterior d'algunes fruites i llegums. (Cast.: corteza). (ALCOVER, V, p. 286).

ESPIGOL: Planta de la família de les labiades, de diferents espècies dels gènere *lavandula*, d'olor molt agradable i d'aplicacions medicinals casolanes per a malalties nervioses i cerebrals. (Cast.: espliego). (ALCOVER, V, p. 427).

ESPODI: Oxid de zinc obtingut per sublimació. (Cast.: espodio). (ALCOVER, V, p. 446).

ESTORAC (Fol. 3 v): Arbre de la família de les estiràcies, espècie *Styrax officinalis*, originari de Síria, del qual s'extreu substàncies medicinals. Resina que s'extreu del dit arbre, de color blanc i vermellós per dintre, i d'olor suau i persistent. (ALCOVER, V, p. 573).

FARCET (Fol. 32 r): vid. FASSET.

FASSET: Gipó enconat que es portava sota l'armadura. (Cast.: farseto). (ALCOVER, V, p. 757).

FASTUCHS (Fol. 5 r): vid. FESTUC.

FESTUC: Fruit drupaci de la planta *Pistacia vera*, resinós, semblant a una ametlla, emprat com a galactòfor. (Cast.: alfoncigo). (ALCOVER, V, p. 840).

FLASSADA (Fol. 30 v): Peça quadrangular teixida de llana o de cotó, generalment amb ratlles de diferent color, que s'usa com a tapall de llit. (Cast.: frazada, manta). (ALCOVER, V, p. 910).

FOLRADURA: vid. FORRADORA.

FONOLL (Fol. 26 v): Planta umbel·lífera de l'espècie *Foeniculum officinale*. Planta aromàtica. (Cast.: hinojo) (ALCOVER, V, p. 958).

FORRADORA (Fol. 34 r): Roba, tela, metall o altra cosa amb què es forra quelcom. (Cast.: forro). (ALCOVER, V, p. 948).

GALANGA: Rizoma de diferents plantes zingiberàcies d'origen oriental, especialment l'*Alpina officinarum*. (Cast.: galanga). (ALCOVER, VI, p. 125).

GAMBI (Fol. 19 v): Ormeig fet de joncs, semblant a un morenell però de forma més plana i ventruda, que serveix per a agafar peixos grossos. (Cast.: cambín). (ALCOVER, VI, p. 163).

GARANGALL (Fol. 18 r): vid. GALANGA.

GAVARRERA (Fol. 9 v): Planta rosàcia de l'espècie *Rosa canina*: arbust que es fa alt d'un a dos metres, de branques robustes armades de punxes frotetes i ganxudes, i que fa les flors rosades o blanques i el fruit oblong vermell que conté uns granets que en contacte amb la pell produeixen coïssor. Planta caprifoliàcia de les espècies *Lonicera implexa* i *Lonicera caprifolium* (Menorca). (Cast.: madreselva). (ALCOVER, VI, p. 237).

GINJOL: Fruit del ginjoler. (Cast.: azufaifa). (ALCOVER, VI, p. 290).

GINJOLER: Arbust de la família de les ramuàcies, espècie *Zizyphus vulgaris*, que es fa alt de 2 a 4 metres, amb branques tortuoses, fulles alternes ovades dentades i quasi sèssils, flors petites, grogues i fruit rodonenc, ovat i vermellós quan és madur. (Cast.: azufaifo). (ALCOVER, VI, p. 291).

GINJOLI (Fol. 4 r): vid. GINJOL.

GIRADORA (Fol. 40 v): Paleta de metall que els miners entren per a girar les truites o altra cosa que es fregeix a la paella. Plat de metall o de terrissa, que serveix de tapadora a una cassola, paella, etc. i al mateix temps s'usa per a girar les coses que es fregeixen. Barra de ferro plana, amb forats, que serveix per a posar i ordir el fil en l'ordidor. Pala de fusta que serveix per a girar l'aigua en els canals i rescloses. (ALCOVER, VI, p. 295).

GIROFLE (Fol. 18 r): Clavel d'espècie. (Cast.: clavo). (ALCOVER, VI, p. 301).

GIROFLÉ (Fol. 18 r): Planta crucífera de flors blanques, grogues o rogenques d'una olor que recorda la del clavell d'espècia. (ALCOVER, VI, p. 302).

GONELL: Vesta que cobria el cos fins a mitja cama i n'hi havia amb mànegues i sense mànegues. (ALCOVER, VI, p. 336).

HOPALANDA: Túnica llarga i folgada que portaven els homes damunt el vestit. (Cast.: hopalanda). (ALCOVER, VI, p. 548).

JAMBI (Fol. 20 v): vid. GAMBI.

LITARGA (Fol. 19 r): vid. LITARGIRI.

LITARGIRI: Oxid de plom en escames d'un roig groguenc. (Cast.: litargirio). (ALCOVER, VI, p. 850).

LUMANERS (Fol. 41 r): vid. LLUMENER.

LLIURES: Unitat pes que generalment es considera dividida en dotze unzes i equival aproximadament a 400 grams. (Cast.: libra). (ALCOVER, VII, p. 32).

LLUMENER: Llum de ganxo. Llum format d'un recipient de metall on es posa oli o petroli. Engraellat de ferro per a posar-hi teies enceses. (ALCOVER, VII, p. 79).

MA: Conjunt de vint-i-cinc fulls de paper o sia, la vintena part d'una reima. (ALCOVER, VII, p. 93).

MAGRANA (Fol. 27 r): Fruit del magraner, caracteritzat pel seu volum que oscil·la entre 10 i 15 cm. de diàmetre, la seva corfa dura i coriàcia i la seva part comestible formada per una multitud de grans oblongs i vermells estretament acostats. (Cast.: granada). (ALCOVER, VII, p. 122).

MARC: Unitat de pes antiga que equivalia a vuit unces. (Cast.: marco). (ALCOVER, VII, p. 229).

MARCH (Fol. 35 r): vid. MARC.

MÀRFECA (Fol. 30 r): Tela farcida de palla per a servir de matalàs. (Cast.: jergón). (ALCOVER, VII, p. 241).

MARSAPÀ (Fol. 1 r): Capsa especial per a tenir-hi espècies i productes de farmàcia i de confiteria. (ALCOVER, VII, p. 265).

MÀSTIC (Fol. 13 r): Resina translúcida, groguenca, que s'extreu per incisió del llentiscle. (Cast.: almáciga). Pasta composta de diversos ingredients (com mini, blanquet i oli de llinosa), que serveix per a cloure les juntes d'algun recipient, moble, etc., i per igualar-ne la superfície. (Cast.: masilla). (ALCOVER, VII, p. 290).

MATAFALCAS (Fol. 3 v): vid. BATAFALVA.

MATAFALUGA: vid. BATAFALVA.

MIRABOLANS (Fol. 5 v): Fruit semblant a la pruna, produït per diferents espècies de plantes combretàcies. (Cast.: mirabolano). (ALCOVER, VII, p. 443).

NOU NOSCADA: Fruit de diferents plantes miristicàcies, i especialment de la *Miristica officinalis*, carnós, esferoidal, de color verd pàl·lid, que s'usa com a condiment aromàtic y com a productor d'un oli medicinal. (Cast.: nuez moscada) (ALCOVER, VII, p. 793).

OLI D'AMETLLES DOLCES (Fol. 10 r°): s'obté per pressió de les ametlles dolces entre planxes calentes. (ALCOVER, VII, p. 878).

OLI DE GINGEBRE (Fol. 23 v): Producte de la destil·lació del gingebró, semblant al quitrà, usat en menescalia popular contra la ronya de les ovelles. (ALCOVER, VII, p. 878).

OLI DE LLINOS (Fol. 23 v): vid. OLI DE LLI.

OLI DE LLI: s'extreu de les llavors de lli i s'empra en molts usos industrials i en la preparació de la pintura a l'oli. (ALCOVER, VII, p. 878).

OLI ROSAT (Fol. 26 r°): Producte de la decocció de roses amb oli comú. (ALCOVER, VII, p. 886).

ORXICA: Planta de flors grogues de la qual s'extreia una matèria colorant. (Cast.: orchicana) (ALCOVER, VIII, p. 66).

ORTXIQUA (Fol. 21 r): vid. ORXICA.

PAHISA (Fol. 43 v): vid. PALLISSA.

PALLISSA: Lloc cobert de teulada destinat a guardar-hi la palla. (Cast.: pajar). Construcció destinada a guardar-hi l'herba seca per a alimentar el bestiar quan aquest no pot sortir a pasturar. (Cast.: henil). Lloc on dormen i mengen les bèsties. (Cast.: establo). Casa de planta baixa, destinada a guardar-hi la palla, el carro, les ferramentes i altres instruments de conreu. Corral de bestiar de llana. (ALCOVER, VIII, p. 161).

PAROLL (Fol. 24 r): Recipient d'aram o d'altre metall, de forma aproximadament hemisfèrica, que serveix per a tenir-hi aigua o altre líquid que calgui coure al foc. Poal o altre recipient de metall que en les embarcacions s'empra per a treure aigua. Olla, recipient de terrissa, ventrut, amb dues anses, que serveix per a coure el menjar. Greixonera gran i fonda. (Cast.: cazuela). (ALCOVER, VIII, p. 486).

PASSOL (Fol. 33 r): vid. PEÇOL.

PEÇOL: Conjunt de caps de fil d'un ordit a manera de serrell, que queda en els telers després de tallat un tors de tela acabat de teixir. (Cast.: pezuelo). Antigament serrell de tovalla, tovalló, etc. (Cast.: ribete). Eixugamans comí. (Cast.: paño de manos). Tros de roba vella o esqueixada. (ALCOVER, VIII, p. 356).

PEROL: vid. PAROLL.

PESSOL: vid. PEÇOL.

PITXER (Fol. 35 r): Recipient de terrissa, de vidre o de metall, relativament fondo, amb ansa a un costat, que serveix per a tenir i abocar aigua, sia per e beure, sia per a rentar mans. (ALCOVER, VIII, p. 618).

PLANTATGA (Fol. 9 v): Planta de diferents espècies del gènere *Plantago*. (ALCOVER, VIII, p. 642).

PLATO: Bolla que es posava a una corretja, sia per ornament, sia per servir de fermall. Ornament metàl·lic d'una coberta de llibre, de forma plana segons Aguiló Dicc., però que potser era també rodonenc com els platons de les corretges. (ALCOVER, VIII, p. 656).

POLANDA (Fol. 32 r): vid. HOPALANDA.

POLIPODI (Fol. 8 r): Gènere falgueres epifites, que comprèn moltes espècies que tenen valor medicinal. (Cast.: polipodio). (ALCOVER, VIII, p. 706).

PORTADORA (Fol. 24 r): Caixa amb anses per a transportar coses en anar de camí o en enviar-los a un destinatari, sobretot a esquena de bèstia. Recipient format de dogues de fusta, de forma troncocònica invertida, més alt que ample, amb la boca i fons de forma generalment ovalada i a vegades circular, amb dos agafadors laterals a la part superior, que serveix principalment per a transportar raïm o vi, i també per al traç d'altres fruites, d'aigua, de terra, etc. Atuell semblant a una civera per a transportar terra o pedres. Conjunt de dos caixons de fusta destapats lateralment, que van col·locats un a cada costat de bast o albarda d'una bèstia, a manera d'arguenells, i serveix per a portar-hi cabassos o cistells plens defruit. (ALCOVER, VIII, p. 771).

QUINTÀ: vid. QUINTAR.

QUINTAR: Pes equivalent aproximadament a quaranta-un quilogram i mig, i a Mallorca a un poc més de quaranta-dos quilograms. Es divideix en quatre arroves. Quintar mètric: pes de 100 quilograms. (ALCOVER, IX, p. 63).

RAIMA: Conjunt de vint mans (= cinc-cents fulls) de paper. (Cast.: resma). (ALCOVER, IX, p. 105).

RAYMA (Fol. 24 v): vid. RAIMA.

RIUBÀRBER (Fol. 8 r): vid. RUIBARBRE.

ROGA (Fol. 3 v): vid. ROJA.

ROJA: Planta rubiàcia del gènere *Rubia*. L'arrel d'una de les seves dues espècies posseeix unes matèries colorants molt importants. (ALCOVER, IX, p. 543).

ROMANI (Fol. 26 v): Planta labiada de l'espècie *Rosmarinus officinalis*, molt olorosa. (Cast.: romero) (ALCOVER, IX, p. 552).

ROVA: vid. ARROVA.

RUDA (Fol. 9 v): Planta rutàcia de l'espècie *Ruta graveolens*. Fa una olor forta i fastigosa. (Cast.: ruda) (ALCOVER, IX, p. 609).

RUIBARBRE: Rizoma de plantes poligonàcies de diverses espècies del gènere *Rheum*, molt usat en l'edat mitjana com a medicament i com a aliment. (Cast.: ruibarbo). Ruibarbre de frare: planta poligonàcia de l'espècie *Rumex alpinus*, de fulles radicals grosses, ovalades-rodonenques i molt acorades, i baina de les fulles membranosa i molt ampla. Es fa per les muntanyes del Pirineu i del Montseny. (Cast.: ruibarbo de los montes).

SAGAPIN: Goma-resina que es presenta en forma de llàgrimes blaves i gairebé transparents, d'olor d'all i color vermellós. (Cast.: sagapeno). (ALCOVER, IX, p. 665).

SALIANDRA (Fol. 4 v): vid. CELIANDRE.

SALIANDRE: vid. CELIANDRE.

SANALLA (Fol. 25 v): vid. SENALLA.

SANAYA (Fol. 25 v): vid. SENALLA.

SÀNDAL: Nom de diverses plantes santolàcies de gènere *Santalum*, de fruita olorosa, que té aplicacions en perfumeria, tintoreria i antigament en medicina i culinària. (Cast.: sándalo). Menta pebrera. (ALCOVER, IX, p. 723).

SANDELL (Fol. 16 r): vid. SÀNDAL.

SCORSA (Fol. 20 r): vid. ESCORÇA.

SENALLA: – Recipient fet de palma o d'espart, més ample de boca que de baix, quasi tan alt com ample de boca, que serveix per a contenir i transportar terra, fems, comestibles, etc. Cabasset d'espart molt menut, dins el qual, en dur el pa al forn, les dones posen la farina que escampen damunt el taulell perquè el pa no quedi adherit a la fusta. Allò que es compra al mercat. (ALCOVER, IX, p. 819).

SERAPI (Fol. 1 r): vid. SAGAPIN.

SERPALLERA (Fol. 42 r): vid. XARPELLERA.

SERVIDORA (Fol. 11 r): Recipient per a servir o presentar coses, sobretot a la taula de menjar. Orinal més alt que ample. (ALCOVER, IX, p. 877).

SILLI (Fol. 6 r): Planta de l'espècie *Plantago psyllium*, més coneguda amb les noms d'herba pucera i saragatona. (ALCOVER, IX, p. 911).

SITI: Objecte o lloc destinat a seure-hi. (Cast.: asiento). La part d'una cadira, d'un banc, etc., on reposa el cos de la persona que hi seu. Objecte cilíndric a manera de cabàs invertit, fet de palma i farcit de li, de llana o d'esparg, que serveix com a seient, principalment en els convents de monges de clausura. Coixí o matalasset prim que es posava damunt un banc per fer més tou el seient d'aquest. Cadireta per a seure-hi infants. Jaç de sac de palles i una pell, que els traginers componen dins el carro per a jeure-hi quan van de camí durant la nit. Base, objecte o lloc sobre el qual es basteix o descansa una cosa. (Cast.: sitio, base).

SITIVAL: vid. SITOVAL.

SITOVAL (Fol. 5 r): Arrel de plantes amomàcies. (Cast.: zedoaria). (ALCOVER, IX, p. 937).

SOMADA (Fol. 43 r): Càrrega d'un animal de bast, la qual és equivalent a tres quintars. (Cast.: carga). La somada d'aigua són quatre gerres; una d'oli, dos odres; la de pisa de Vilafranca, de dos barrils. (ALCOVER, IX, p. 1008).

SPICH (Fol. 1 v): vid. ESPIGOL.

SPODI (Fol. 4 r): vid. ESPODI.

STORACHS: vid. ESTORACS.

SUCRE CANDI (Fol. 3 r): El sucre que amb successives clarificacions i una evaporació lenta roman reduït a cristalls transparents. (Cast.: azúcar cande).

SUCRE CORDELLAT (Fol. 3 r): Nom antic d'una varietat de sucre. (ALCOVER, X, p. 62).

SUMAC: Planta terebintàcia del gènere *Rhus*, i que s'usa per assaonar miros. (Cast.: zumaque) (ALCOVER, X, p. 69).

SUMACH (Fol. 20 v): vid. SUMAC.

TAFETÀ: Lligat de plana; tela de seda llisa i llustrosa. (Cast.: tafetán). Cinta de seda. (ALCOVER, X, pp. 100-101).

TAFFETA (Fol. 32 r): vid. TAFETÀ.

TALLADOR (Fol. 41 r): Post més o menys gruixuda damunt la qual es talla la carn, la verdura o altres coses. (Cast.: tajadero). Plat on es tallava i en què se servia la carn, el peix, o altres viandes sòlides. (Cast.: plato, fuente). Fusta plana amb uns agafadors, que serveix per a portar des del pedrís a la boca del forn (Urgell). Post damunt la qual estenen la pasta per a fer coques. Post que es posa damunt la pila de brisa en la premsa de vi o damunt la pila de confins en la premsa d'oli, i és la peça que exerceix directament la pressió damunt les dites piles. (Cast.: tablero, cuesco). Peça circular de fusta o de ferro, que té en el centre un forat per on passa l'arbre del molç d'aigua. (ALCOVER, X, p. 119).

TALLADORETS (Fol. 41 r): vid. TALLADOR.

TELA (Fol. 30 r): Material obrat amb fils entrellaçats que té una llargada i una amplària considerables i un gruix relativament molt petit. (ALCOVER, X, pp. 194-195).

TRAMANTINA (Fol. 23 v): vid. TREMENTINA.

TREMENTINA: Resina semifluida exsudada pel terebint, el pi i altres conífers. (Cast.: trementina) (ALCOVER, X, p. 475).

TROCH (Fol. 41 r): vid. CROC.

TURBIT (Fol. 8 r): Planta convolvulàcia de les Índies de l'espècie *Operculina turpethum*, d'arrels tuberoses i purgants. (Cast.: turbit). Umbel·lífera de l'espècie *Laserpitium latifolium*. (Cast.: cominos negros). Turbit mineral: sulfat groc de mercuri, obtingut per l'acció de l'aigua sobre el sulfat negre. Turbit negre: nitrat de mercuri. (ALCOVER, X, p. 580).

TUTIA (Fol. 6 v): Oxid de zinc que s'usava com a medicament i sobretot com a col·liri. (Cast.: atutia). (ALCOVER, X, p. 588).

UNÇA: Pes equivalent a la dotzena part d'una lliura. (Cast.: onza). (ALCOVER, X, p. 612).

VANOVA (Fol. 30 v): Cobrellit d'abric i d'ornament, de teixit gruixut, de punt o de ganxet, generalment formant mostres o dibuixos i guarnit de serrell. (Cast.: col·cha).

VERMELLO (Fol. 12 v): Sulfur vermell de mercuri, usat en pintura. (Cast.: berme·llón). (ALCOVER, X, p. 744).

VERVI (Fol. 32 r): Nom d'una classe de roba, segurament procedent de la ciutat francesa de Vervins o segons l'estil d'aquesta. (ALCOVER, X, p. 754).

XARPELLERA: Teixit d'estopa grollera d'ordit molt clar, que s'usa per a fregar o eixugar coses poc fines i sobretot per a embolicar coses que s'hagin de transportar o que calgui defensar contra cops o brutícia. (Cast.: arpillera). Xarxa feta de vencills o de cordes d'espart i lligada a dues perxes que, transportada per dos homes, serveix per a tragar fems o altres coses lleugeres. (ALCOVER, X, p. 917).